Pamětní výroční zpráva

zemské odborné hospodářské školy v Rouchovanech, vydaná na prahu 10. roku jejího trvání, u příležitosti slavnostního otevření nové školní budovy dne 4. října 1931, k informaci širší veřejnosti o dějinách, významu a dosavadní její činnosti.

PAMĚTNÍ VÝROČNÍ ZPRÁVA

zemské odborné hospodářské školy v Rouchovanech, vydaná na prahu 10. roku jejího trvání, u příležitosti slavnostního otevření nové školní budovy dne 4. října 1931, k informaci širší veřejnosti o dějinách, významu a dosavadní její činnosti.

Sestavil ING. GABRIEL VRBKA, ředitel hospodářské školy.

Úvodem.

Hrotovicko, ač bylo a jest krajem ryze zemědělským, postrádalo až do převratu jakéhokoliv odborného zemědělského učiliště. Železniční spojení s kraji jinými bylo — a jest dodnes — velmi obtížné a proto »přepych« vzdělání na hospodářské škole mohl si dovoliti jen málokdo. Zůstával tedy zemědělský dorost bez jakéhokoliv odborného vzdělání... Jak obdělával půdu otec, tak následoval ho i syn a mnohé vymoženosti vzmáhající se techniky i kultury zemědělské zanikaly téměř bez ohlasu, nevyužity, protože nepoznány.

Až státní převrat v roce 1918 působil přímo zázračně na ozdravění poměrů v zemědělství našeho kraje. Provedení pozemkové reformy, která podle slov p. presidenta Masaryka »je největším sociálním činem nové republiky«, mělo za následek nejen správnější rozdělení statků a částečné odčinění křivd spáchaných na malých a středních zemědělcích, ale i vliv na zlepšení stávajících poměrů.

Samostatný náš stát jest vybudován na základě demokratickém — na lidu — a jeho osud je závislý na mravní zdatnosti a hospodářské síle. Nemůže však dobře hospodařiti ten, kdo postrádá nejzákladnějších vědomostí, nutných k samostatnému vedení hospodářství, zvláště dnes, kdy nutno napnouti všechny síly k uhájení čestného místa v světovém zápolení kulturním i hospodářském.

Jest třeba vychovati člověka ukázněného, sebevědomého, mravně nezkaženého, aby s duchem času kráčel cílevědomě vpřed. A k tomu má napomáhati zemědělské školství.

I. Stručné dějiny školy.

Stará školní budova.

Snaha vedoucích činitelů okresu hrotovického zříditi hospodářskou školu datuje se již od roku 1895. Bohužel až do doby popřevratové zůstává jen při této snaze.

Teprve v r. 1919 dostává se otázka zřízení hospodářské školy do stadia vážného řešení hlavně zásluhou p. vicepresidenta Josefa Kuchaříka, statkáře z Odunce, p. Josefa Prušky, okres. důvěrníka republikánské strany, rolníka ze Šemíkovic, p. Frant. Šabaty, rolníka a starosty v Rouchovanech, p. Rud. Pavlíčka, ředitele měšťanské školy v Rouchovanech a p. Frant. Růžičky, rolníka a pozdějšího starosty v Rouchovanech.

Prvním správcem a později ředitelem byl jmenován p. O. Chloupek.

Gordickým uzlem bylo, kde školu umístiti. Byloť návrhů a snah o sídlo školy více. Vedle Hrotovic a Rouchovan, kterážto městečka již dávno usilovala o hospodářskou školu, byly též Dalešice, Vémyslice, Mor. Krumlov a snad i Tulešice za vhodné prostředí pro hospodářskou školu předurčovány.

Než Rouchovany dovedly nejvíce napnouti všechny páky o uskutečnění svých dávných tužeb, míti ve větším selském a historickém městečku, jakožto nejvhodnějším středisku politického okresu hospodářskou školu, a pro Rouchovany se vyslovila též většina obcí, svolaných na schůzi hospodářského spolku do Hrotovic 13. července 1919.

Však teprve 9. října 1921 bylo definitivně pro Rouchovany rozhodnuto. Stalo se tak při příležitosti velkého táboru lidu v Rouchovanech na prostraném náměstí pro urychlení pozemkové reformy, pro stavbu železnice a pro zřízení hospodářské školy. Tohoto památného táboru se zúčastnil též ministr zemědělství p. Frant. Staněk, který si prohlédl při této příležitosti budovu starého pivovaru, kde byl právě pořádán I. hospodyňský kurs (fotografie a jména absolventek na konci tohoto spisku), a uznal ji za postačující pro hospodářskou školu. Vítězství Rouchovan bylo zde podáním ruky p. vicepresidenta J. Kuchaříka, předsedy okresního hospodářského spolku, p. ministru Staňkovi zpečetěno.

Následujícího roku byla budova starého pivovaru adaptována a svému účelu odevzdána slavnostním způsobem dne 5. listopadu 1922, při kteréžto příležitosti odevzdány diplomy čestného občanství městyse Rouchovan p. ministru Staňkovi a p. přísedícímu Stoupalovi.

II. Stavba nové budovy zemské odborné hospodářské školy v Rouchovanech.

Hospodářská škola trvale zapustila své kořeny v Rouchovanech, neboť hned prvním rokem hostila 26 nadějných synů rolnických a po překonání těžších začátků, zvláště od r. 1926 vzrůstající návštěvou žactva, prokázala nezvratně svou životaschopnost.

Když v r. 1927 počet zapsaných žáků se blížil k číslu 50, tu prozatímnost budovy (malé a stísněné místnosti) byla pociťována do té míry, že bylo uvažováno o nutnosti brzké stavby školy nové.

Nejdříve jednáno v záležitosti stavby nové budovy se zemským úřadem ústně (Pruška, Ing. Vrbka) a když i p. přísedící Stoupal, vrch. rada Dr. Kadlec a rada Havíř projevili plný zájem a vzácné pochopení pro stavbu, byla otázka stavby teprve rozvířena. Prodávány útržkové cihly, které ochotně a zdarma natiskla Česká tiskárna v Jihlavě, zahájeny peněžní sbírky a písemně i ústně zainteresováni jak vedoucí a vlivní činitelé, tak i širší veřejnost.

19. února 1928 ustaveno kuratorium pro stavbu nové budovy hospodářské školy v Rouchovanech takto:

Předseda:
Frant. Šabata, rolník v Rouchovanech.

Místopředseda:
Jos. Pruška, okres. důvěrník republ. strany, Šemíkovice.

Jednatel:
Ing. G. Vrbka, ředitel hosp. školy v Rouchovanech.

Pokladník:
Ing. M. Vašek, profesor hosp. školy v Rouchovanech.

Dva členové užšího výboru:
Fr. Růžička, rolník a starosta v Rouchovanech, a
Frant. Sýkora, rolník v Rouchovanech.

Ostatní členové:

Fr. K o n v a l i n a, rolník v Rouchovanech č. 5.
Václav L u d v í k, rolník v Rouchovanech.
Karel L u d v í k, roln. syn v Rouchovanech.
Jan V e s e l ý, rolník v Rouchovanech.
Jan D v o ř á k, rolník v Rouchovanech.
MUDr. Jindř. H r o m á d k a, obv. lékař v Rouchovanech.
Karel Š k a r a b e l a, zem. zahradník v Rouchovanech.
Václav Š t ě r b a, statkář, Nové Dvory.
Jaroslav T e x l, rolník v Rouchovanech.
Jan K o č í, rolník v Rouchovanech.
Jos. R ů ž i č k a, rolník v Rouchovanech.
Rudolf R ů ž i č k a, rolník v Rouchovanech.
R. P a v l í č e k, ředitel měšť. školy v Rouchovanech.
Frant. S e v e r i n, rolník v Rouchovanech.
Frant. V a l a c h, rolník v Rouchovanech.
Jaroslav N o v á č e k, rolník v Rouchovanech.

Kuratorium pak jmenovalo na první schůzi čestné předsednictvo s p. min. m. s. Dr. h. c. Fr. Staňkem v čele, p. ministra zemědělství Dr. Srdínko, min. radu Dr. E. Reicha, přísedícího V. Stoupala, vrch. zem. radu Dr. A. Kadlece, zem. radu S. Havíře, inspektora Ing. A. Stacha a dodatečně: ministra zemědělství B. Bradáče, přísedícího zem. výboru St. Zavadilíka, radu G. Podbrdského, inspektora Dr. Ing. V. Rašticu a odb. radu min. zemědělství Ing. B. Vláčila.

4. března podána řádně odůvodněná žádost moravskému zemskému výboru o stavbu nové budovy zemské odborné hospodářské školy, ve které jako příspěvek kraje nabídnuto: Kč 60.000·—, zdarma poskytnuté povozy v úhrnné ceně 30.000 Kč, stavební místo, levný úvěr a výhodný odprodej staré školní budovy městysi Rouchovanům.

5. března 1928 byla za účelem podepření žádosti vyslána k zemskému úřadu tříčlenná deputace (Fr. Růžička, Fr. Šabata a Ing. G. Vrbka).

8. března záležitost stavby projednána v zemském výboru, který již 12. března podává žádost ministerstvu zemědělství, aby zamýšlenou stavbu školy, preliminovanou asi za 700.000 Kč, umožnilo poskytnutím určité subvence a zařazením příslušné částky k tomu účelu do rozpočtu na rok 1928/29.

Tak již začátkem roku 1928 bylo o nutnosti stavby rozhodnuto a nastalo zdlouhavé období přípisů, proseb, intervencí, urgencí a komisí . . . Nijak nešlo stavbu urychliti, ba reorganisací veřejné správy nastaly nové překážky a úřední tempo ještě zvolněno. Položky v rozpočtech byly škrtány. Tak i z část-

ky 450.000 Kč, určené na stavbu hospodářské školy v Rouchovanech pro rok 1929, bylo 200.000 Kč škrtnuto, avšak ani zbytek nemohl býti prostavěn, protože nebylo stavebních plánů. Zemský stavitel Otakar Vašíček, pověřený vypracováním plánů, zatím odešel ze služeb zemského úřadu.

Během této doby obecní zastupitelstvo v Rouchovanech jednomyslně schválilo odkoupení staré školní budovy za 80.000 Kč, na stavbu přispěti částkou 20.000 Kč a věnováním 6 měřic stavebního místa, které pro školu vyhrazeno, jelikož v obci prováděno právě scelování. Od tělocvičné jednoty Sokol přikoupeny tři míry ku zvětšení staveniště.

17. prosince jeli předs. Fr. Šabata s Ing. G. Vrbkou osobně se o záležitosti stavby přesvědčiti a hledati možnost a cesty k vybřednutí z této stagnace. V úřadech samé předávání a přejímání referátů — zkrátka chaos. Nový koreferent naší školy p. rada Podbrdský hodlal přijeti k prohlídce stavebního místa se stavitelem O. Vašíčkem, kterému jako zkušenému praktiku, jenž zhotovil již mnoho plánů hospodářských škol, jsme chtěli dáti zhotoviti plány na útraty kuratoria, jen abychom stavbu urychlili. Ani to nešlo, protože nebylo záruky, že plány vypracované soukromým stavitelem budou schváleny.

Teprve 24. ledna 1929 byl vyslán do Rouchovan Ing. arch. Karel Náhůnek, technický komisař zemského úřadu v Brně, za účelem komisionelního projednání stavebního místa, opatření situační skizzy a sestavení stavebního programu pro novostavbu.

K vypracování náčrtku na novou školu pro přetížení v úřadě se však tak hned nedostal a snad jen vlivem neustálých intervencí Ing. Vrbky a Ing. Vaška odložil jiné práce a během dubna zpracoval první náčrtek školy a předložil 17. dubna kuratoriu k posouzení. Již první návrh se členům kuratoria zamlouval, takže návrhů na změny nebylo mnoho. Náčrty opět propracovával a zdokonaloval na základě různých informací jemu podávaných.

Druhé náčrty byly předloženy kuratoriu k vyjádření 13. června 1929, které s úplným souhlasem tyto vrátilo, takže již 19. června mohly býti předloženy zemskému úřadu ke schválení.

Zemský výbor však náčrty neschválil z úsporných důvodů (aproximativní rozpočet činil 1,200.000 Kč) a vrátil technickému úřadu k přepracování do té míry, aby stavební náklad nepřesahoval částku 860.000 Kč. Písemně i osobně (J. Pruška, Fr. Růžička, V. Štěrba a Ing. Vrbka) zakročováno, však téměř bez úspěchu.

Jelikož i p. ministr Dr. Staněk doporučoval sleviti s původních našich požadavků a smířiti se s tím, co se nám dává, souhlasili jsme s přepracováním náčrtů.

Restringované náčrty, podle nichž si stavba vyžádá asi 870.000 Kč, byly 23. srpna 1929 schváleny zemským výborem a vráceny technickému úřadu s výzvou brzkého vypracování plánů a rozpočtů a zadání stavby.

A znova nastaly intervence a urgence, aby mohlo býti se stavbou ještě na podzim započato a částka 250.000 Kč v rozpočtu pro rok 1929 ponechaná nepropadla. Úřední tempo nebylo možno zrychliti.

Zatím vyřízena záležitost přeložení kapličky ze staveniště na jiné vhodné místo s místním farním úřadem a biskupskou konsistoří. Též stavební kámen a cihly z velké části navozeny zdarma ochotou mnoha místních i okolních rolníků na staveniště. Vykonáno i několik »komisí a porad«, kde a jak by bylo nejlépe školu postaviti.

Konečně v únoru 1930 byly plány a rozpočty hotovy a 21. února vypsána veřejná soutěž na stavbu hospodářské školy s podací lhůtou do 18. března. Nabídek bylo podáno velmi mnoho, takže trvalo zase delší dobu, než mohly býti výsledky soutěže zpracovány a podle toho podán návrh zadání stavby k schválení zemskému zastupitelstvu.

2. května 1930 provedeno stavební řízení (komise), jehož se zúčastnili zástupci okresu Ant. Novák a Dr. Souček, sousedé Rud. Růžička, Dr. Hromádka a Frant. Novák, za obec starosta Růžička, Fr. Šabata a Dr. J. Hromádka, za kuratorium předseda Fr. Šabata, za školu Ing. G. Vrbka, dále zdravotní znalec Dr. Thier, zástupce projektu Ing. O. Víška a za zemskou pol. správu vrch. rada Dr. Moučka.

5. června navštívili Rouchovany v záležitosti novostavby zemský president Černý a vrch. rada Dr. Kadlec.

Zemské zastupitelstvo se sešlo v červnu a 26. června po mnoha řečích, vyvolaných členem zemské finanční komise p. farářem Jos. Rudoleckým z Unanova, měla býti nová budova hospodářské školy v Rouchovanech opět okleštěna o společnou učírnu a strojnický kabinet (museum hospodářských strojů). Kuratorium, aby zabránilo tomuto neodbornému zákroku, zavázalo se uhraditi náklady spojené s výstavbou těchto dvou místností, pokud nebudou uhrazeny ministerstvem zemědělství.

A zase čtvrt roku trvalo, než byla stavba schválena ministerstvem vnitra, což se stalo 15. září 1930. Intervenováno na různých místech (p. min. Dr. Staněk, sen. Foit, posl. Marek) a když již jsme ztráceli naději po tolika zkušenostech, že by ještě v r. 1930 mohlo býti se stavbou započato, přišlo konečně očekávané schválení ministerstva vnitra s oznámením zadání stavby.

Obě budovy, školní i obytná, zadány takto:

J. Nejez, stavitel, Mor. Budějovice:	
práce zemní a zednické	380.238·49 Kč,
dlažby	36.015·64 Kč,
kanalisace vnější a vnitřní	10.375·65 Kč,
sedimentační žumpy	15.398·61 Kč,
studna	2.697·57 Kč,
práce železobetonářská	160.186·23 Kč,
práce tesařská	57.735·24 Kč,
práce sklenářská	14.804·06 Kč,
práce kamnářská	11.879·30 Kč,
oplocení — práce zednická	28.542·— Kč.
J. Škarabela, strojnictví, Rouchovany:	
oplocení — práce zámečnická	29.753·36 Kč.
J. Hrubeš, instalatér, Mor. Krumlov:	
zařízení vodovodu	30.704·31 Kč.
J. Klimánek, klempíř, Rouchovany:	
práce klempířská	14.725·81 Kč.
Ferd. Bednařík, zámečník, Mor. Krumlov:	
práce zámečnická	31.816·70 Kč.
Fr. Sedlák, elektrotechnik, Mor. Budějovice:	
elektroinstalace, bleskosvody . . .	12.053·81 Kč.
In. Bednařík, pokryvač, Břestek u Uh. Hradiště:	
práce pokryvačská	22.744·25 Kč.
Svépomocné podniky zmrzačelých v Brně:	
práce truhlářská	58.940·23 Kč.
A. Heinige, malíř, Jaroměřice nad Rok.:	
práce malířská	3.360·26 Kč.
Vl. Valeš, natěrač, Mor. Krumlov:	
práce natěračská	13.178·64 Kč.
E. Kordina, parketárna, Brno:	
práce parketářská	10.620·— Kč.
F. Svoboda, čalounictví, Brno:	
práce čalounická	4.288·92 Kč.
Celkem . . .	950.059·08 Kč.

Státním dozorem pověřen stavitel J. Chrápavý.

22. října 1930 navštívili Rouchovany p. min. rada Dr. Ing. E. Reich, generální inspektor zemědělských škol v ČSR., a odborový rada Ing. B. Vláčil za ministerstvo zemědělství, které za zemský úřad doprovázeli vrch. rada Dr. A. Kadlec a rada S. Havíř, a při té příležitosti se rovněž vyslovili, aby stavba

byla prováděna podle původních plánů (s oběma přístavky) a přislíbili plnou úhradu připadající na ministerstvo zemědělství.

Zemský výbor 14. listopadu povolil stavěti podle původního projektu (s přednáškovým sálem a museem hospodářských strojů) s podmínkou úhrady na stavbu přístavků z $^1/_3$ ministerstvem a $^2/_3$ příspěvkem kuratoria.

Ač stavba zahájena teprve v říjnu 1930 vykopávkami základů, vyžádavších si mnoho těžké práce, neboť budova se nalézá na tvrdé a jen na málo místech zvětralé rule, přes to dobrou organisací stavitele a jeho zkušeného dozorce Svobody šlo všechno zrychleným tempem, jako kdyby chtěli to, co za celý rok promeškáno, dohoniti.

Již o vánocích dosaženo úrovně, takže v několika dnech mohly býti položeny krovy a začátkem ledna pokryvač prozatímním zavěšením tašek umožnil budově dobré přezimování.

Přes zimu pracováno na studni, k níž nejvhodnější místo vyhledáno proutkařem Zuhlou z Blížkovic. Studna jest 13 m hluboká a po celé výšce v tvrdé skále, takže musila býti odstřelována dynamonem.

Začátkem dubna zahájena opět práce na stavbě. Státní stavební správa svěřena Ing. arch. Boh. Bartákovi, protože stavitel Chrápavý odešel ze státních služeb.

Nejdříve musila býti vypuštěna voda ze sklepů, která se v nich přes zimu do značné výše nahromadila. Pak vztyčeny bleskosvody, postaveny různé příčné zdi a oba přístavky, k jejichž stavbě se na podzim již nedostalo, schodiště, elektroinstalace, vodovod, žumpy, kanalisace, okapní roury a zazdívány okenní a dveřní zárubně. Po navezení násypů omítáno, kladeny v místnostech podlahy, dlážděny chodby a dokončovány z umělého kamene schody. Konečně prováděny práce sklenářské, malířské, natěračské, zámečnické, kamnářské, čalounické, parketářské a jiné dodělávky.

Mezitím provedeno též oplocení školních pozemků a postavena nová kaplička.

Zbývají jen planýrky a úprava terénu, který je v okolí staveniště značně zvlněný. Vše bude postupem času provedeno.

Stavba školy dokončena v měsící září a také tento měsíc dodáno vnitřní zařízení v ceně 80.000 Kč. Digestoř, lavice, tabule, zatemňovací zařízení chemického kabinetu a přednáškového sálu a hasicí přístroje firmou Technikum Brno, nábytek pro ředitelnu a přírodopisný kabinet firmou Osolsobě, Rousínov, židle Tusculum, Rousínov, nábytek k doplnění částečně již zařízených místností Matoušek, Rouchovany, osvětlovací tělesa z části J. Škarabela, Rouchovany, z části F. Sedlák, Mor. Budějovice, zařízení koupelen Hrubeš, Mor. Krumlov.

Označení jednotlivých místností.

Sklepy:
1. pro polní plodiny
2. pro ovoce
3. pro uhlí a dříví
4. předsklepí

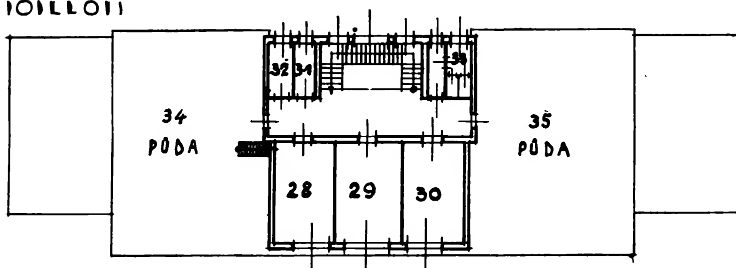
Přízemí:
5. společná učírna (případně ložnice) pro hospodyňské kursy
6. kuchyně pro hospodyňské kursy
7. jídelna » » »
8. šatna » » »
9. spíže » » »
10. umyvárna » » »
11. prádelna » » »
12. byt profesora
13. dílna kolářská a košikářská
14. dílna sedlářská
15. šatna
16. museum hospodářských strojů
17. záchody

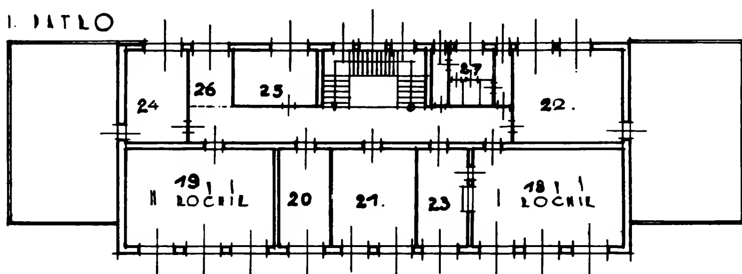
I. poschodí:
18. I. ročník
19. II. ročník
20. ředitelna
21. sborovna
22. přírodopisný a fysikální kabinet
23. chemický kabinet
24. hospodářský kabinet
25. zahradnický kabinet
26. šatna
27. záchody

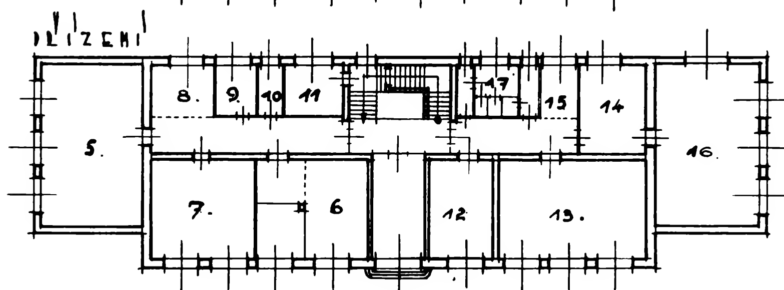
Podkroví:
28.–30. žákovské noclehárny
31. koupelna
32. umyvárna
33. záchody
34.–35. půda.

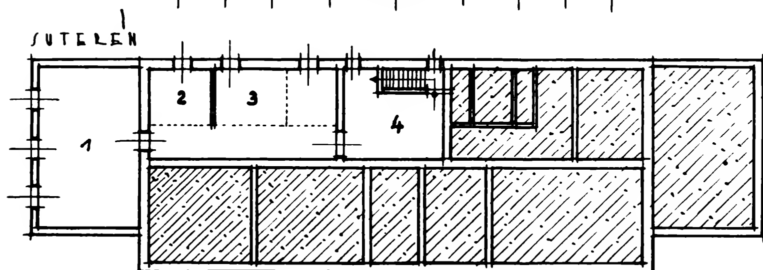
Zemská škola hospodářská v Rouchovanech.

Měř. 1 : 400.

Třeba konstatovati, že celý kraj projevil vzácné porozumění pro vybudování vzorného selského učiliště a ač stavba prováděna v době velmi těžké, zvláště v zemědělství pociťované krise, přiložil pomocnou ruku, jak bylo jen možno.

Na novostavbu zemské odborné hospodářské školy v Rouchovanech přispěli:

Rouchovany:

Dar obce hotově	20.000.—	Kč
16 mír pozemků v ceně	50.000.—	»
Ve staré školní budově, kterou v r. 1922 zemi Moravě darovala a dnes tuto zpět odkupuje	80.000.—	»
Občanská záložna	27.000.—	»
Družstevní lihovar	11.500.—	»
Ing. G. Vrbka, ředitel	1.000.—	»
Jaroslav Texl, rolník	1.000.—	»
Alex. Hain, soukromník	1.000.—	»
Jan Veselý, rolník	1.000.—	»
Václav Ludvík, rolník	1.000.—	»
Vladimír Šabata, rolník	1.000.—	»
Fr. Konvalina, čís. 37	1.000.—	»
Frant. Růžička, starosta	1.000.—	»
Místní jednota rep. dorostu	1.000.—	»
MUDr. Jindř. Hromádka, obv. lékař	550.—	»
Ing. M. Vašek, profesor	500.—	»
Julius Krys, hostinský	400.—	»
Rob. Juránek, zubní technik	300.—	»
R. Pavlíček, řed. měšť. školy	200.—	»
Jan Škarabela, elektrotechnik	200.—	»
Leop. Papula, řezník	200.—	»
K. Škarabela, zahradník	200.—	»
Jan Kočí, rolník	100.—	»
Fr. Konvalina, rolník, čís. 5	100.—	»
Ant. Nechvátal, správce hosp. družstva	100.—	»
Frant. Valach, rolník	100.—	»
Jar. Nováček, rolník	100.—	»
Josef Konvalina, řezník a hostinský	60.—	»
Hynek Lenikus, kolář	50.—	»
Jan Dvořák, rolník	50.—	»
Smělý, mlynář	50.—	»
Fr. Severin, rolník	50.—	»
Jos. Ševčík, rolník	50.—	»
Frant. Ševčík, rolník	50.—	»
Frant. Dominek, rolník	50.—	»
Karel Šťastný, rolník	50.—	»
Václav Dufek, rolník	50.—	»
Ant. Mastný, sedlář	30.—	»
Karel Piruchta, mlynář	30.—	»
Julius Ševčík, rolník	25.—	»
Frant. Ludvík, rolník, čís. 76	25.—	»
Marie Ludvíková, rolnice	20.—	»
Jan Pelikán, rolník	20.—	»
Frant. Černý, rolník, čís. 27	20.—	»
Jos. Bělík, obchodník	20.—	»
Cyril Šťastný, rolník	20.—	»
Josef Weininger, obchodník	20.—	»

Frant. Pachr, mlynář	20.— Kč	
Leop. Růžička, rolník	20.— »	
Leop. Fukal, rolník	20.— »	
Frant. Veselý, rolník, čís. 65	20.— »	
Frant. Roth, řezník	15.— »	
Josef Nováček, rolník	10.— »	
Ant. Urbánek, rolník	10.— »	
Frant. Hrdlička, pekař	10.— »	
M. Sacherová, obchodnice	10.— »	201.425.— Kč

Hrotovice:

Josef Votava, statkář	5.000.— Kč	
Leop. Abrahám, rolník	500.— »	
Karel Eliáš, rolník	200.— »	
Frant. Pelán, rolník	150.— »	
Josef Dufek, rolník	60.— »	
Frant. Eliáš, rolník	50.— »	
Vincencie Divišová, rolnice	50.— »	
Ant. Dufek, rolník	50.— »	
J. Chládek, rolník	50.— »	
Frant. Novák, rolník	50.— »	
Alois Votava, rolník	50.— »	
Alois Chládek, rolník	50.— »	
Frant. Popelka, rolník	50.— »	
Ant. Abrahám, rolník	50.— »	
Frant. Škoda, rolník	50.— »	6.410.— Kč

Šemíkovice:

Obec	1.000.— Kč	
Josef Pruška st., okres. dův. rep. strany .	1.000.— »	
Josef Pruška, starosta	1.000.— »	
Jan Jelínek, rolník	500.— »	
Marie Severinová, rolnice	200.— »	3.700.— Kč

Rešice:

Obec	1.300.— Kč	
Frant. Hammerschmied, statkář	1.000.— »	
Jan Odehnal, statkář	1.000.— »	3.300.— Kč

Tavíkovice:

R. Goldschmiedt, velkostatkář	2.000.— Kč	
Obec	500.— »	2.500.— Kč

Heřmanice:

Obec	1.800.— Kč	
Čeněk Meller, starosta	300.— »	2.100.— Kč

Slavětice:

Obec	1.000.— Kč	
Jos. Čapoun, statkář . . .	1.000.— »	2.000.— Kč

Krhov:

Gustav Odehnal, statkář	1.000.— Kč	
Obec	500.— »	

Frant. Pelán, starosta . . .	50.— Kč	
Eduard Padělek, rolník . .	50.— »	
Vojtěch Mácha, říd. učitel .	25.— »	
Ant. Čapounová, rolnice . .	25.— »	
Josef Urbánek, rolník . .	20.— »	1.670.— Kč

Račice:

Obec	1.000.— Kč	
Jan Urbánek, předseda starostenského sboru	500.— »	1.500.— Kč

Odunec:

Družstevní lihovar	500.— Kč	
Jos. Stuchlík, statkář	400.— »	
Jan Kuchařík, statkář	200.— »	
Jos. Kuchařík, vicepres. Č. O. Z. R. M. m. s.	200.— »	
Frant. Kalina, starosta	100.— »	1.400.— Kč

Biskupice:

Družstevní lihovar	1.000.— Kč	
Obec	200.— »	
Rudolf Staněk, starosta	20.— »	
Josef Němec, rolník	10.— »	
Sbírka občanů	36.— »	1.266.— Kč

V obecním zastupitelstvu usneseno věnovati každým rokem 100.— Kč na hosp. školu.

Skryje:

Družstevní lihovar	1.000.— Kč	
Obec	200.— »	1.200.— Kč

Dalešice:

Vladimír Tkaný, statkář	1.000.— Kč	
Místní organisace rep. strany	50.— »	
Jan Kočí, rolník	40.— »	
Jaroslav Potůček, rolník	10.— »	
Jan Dufek, rolník	10.— »	1.110.— Kč

Dukovany:

Obec		1.000.— Kč

Lipňany:

Rudolf Horák, statkář		1.000.— Kč

Hor. Dubňany:

Obec	400.— Kč	
Raiffeisenka	400.— »	800.— Kč

Valeč:

Jaroslav Odehnal, statkář	500.— Kč	
Karel Holoubek, říd. učitel	50.— »	
Petr Chládek, rolník, čís. 7	50.— »	
Matěj Chládek, rolník, čís. 9	20.— »	
Frant. Dusík, roln. syn	20.— »	

Josef Navrátil, rolník, čís. 17	20.— Kč	
Sylvestr Palát, malorolník	20.— »	
Jindř. Mityska, rolník	20.— »	
Josef Pavlíček, rolník, čís. 8	20.— »	
Marie Hájková, učitelka	10.— »	
Milada Doležalová, učitelka	10.— »	
Miroslav Tmé, učitel	10.— »	
Viktor Pavlíček, starosta	10.— »	**760.— Kč**

Přeskače:

Obec	500.— Kč	
Nejmenovaný	250.— »	**750.— Kč**

Štropešín:

Obec	200.— Kč	
Václav Kavalec, rolník	100.— »	
Anežka Juránková, rolnice	100.— »	
Frant. Denemarek, rolník	50.— »	
Frant. Juránek, rolník	40.— »	
Vojtěch Nováček, rolník	20.— »	
Karel Potůček, rolník	20.— »	
Frant. Vala, rolník	20.— »	**550.— Kč**

Dolní Dubňany:

Obec	500.— Kč	
Jan Sláma, rolník	30.— »	**530.— Kč**

Myslibořice:

Obec . . . . . **500.— Kč**

Prešovice:

Obec . . . . **500.— Kč**

Medlice:

Obec	200.— Kč	
Sbírka občanů	110.— »	**310.— Kč**

Radkovice:

Obec . . . **300.— Kč**

Újezd:

Obec . . . **200.— Kč**

Třebenice:

Obec . . **200.— Kč**

Slatina:

Obec	100.— Kč	
L. Havliš, rolník a hostinský	50.— »	
Ing. Č. Vondráček, hosp. správce	50.— »	**200.— Kč**

Hor. Kounice:

Karel Rybák, říd. učitel	50.— Kč	
Josef Kouřil, rolník a obch.	50.— »	
Marie Michorová	20.— »	
Josef Kulhánek, rolník	20.— »	
Matěj Svoboda, rolník	20.— »	
Frant. Blažek, rolník	20.— »	
Frant. Sláma, rolník	20.— »	**200.— Kč**

Tulešice:

Obec . . . . . **100.— Kč**

Trstěnice:

Obec . . . **100.— Kč**

Zárubice:

Sbírka občanů . . . . . . **80.— Kč**

Dobronice:

Obec . . . . . **50.— Kč**

Bačice:

Frant. Palát, rolník	20.— Kč	
Sbírka občanů	20.— »	**40.— Kč**

Višňové:

Obec . . . . . **20.— Kč**

Čermákovice:

Sbírka občanů . . . . **10.— Kč**

Udeřice:

Sbírka občanů	**5.— Kč**
Vémyslice, Stupešice, Ratišovice, Chroustov, Plešice, Ostašov	**—.— Kč**

Mimo to přispěli:

Hospodářský spolek pro okres hrotovický	6.500.— Kč
Dipl. agr. Jan Svitavský, statkář, Oleksovice	1.000.— »
Okresní jednota rep. dorostu v Hrotovicích	1.000.— »
Rada Fischel, Jevišovice	500.— »
Hospodářský spolek pro Mor. Krumlov	500.— »
Kontribučenská záložna Hrotovice-Račice	500.— »
Pivovar Znojmo	120.— »
Ing. Boh. Rosenkranz, scelov. komisař	100.— »
Vlád. rada M. Kuchyňka, Mor. Krumlov	50.— »
Obec Buňov	50.— »
Josef Novák, semenářství, Brno	35.— »
J. Vaněk, semenářství, Praha	10.— »
Celkem . . .	**248.151.— Kč**

Tento seznam dárců a příspěvků na hospodářskou školu není úplný, jelikož mnohé upsané částky dosud složeny ne-

byly, jakož i sbírky ve všech obcích nebyly ještě ukončeny. Tyto budou uveřejněny dodatečně s konečným vyúčtováním celé stavby v příští výroční zprávě. Při té příležitosti prosíme o další přízeň k dobudování a k úplnému vybavení školy.

Cihly dovezené zdarma z cihelen na staveniště:
(Počet v kusech.)

Rouchovany:

Frant. Růžička č. 73	4.100	Frant. Coufal	2.100
Vladimír Šabata	3.400	Jan Kočí	2.050
Václav Ludvík	3.200	Fr. Konvalina	2.050
Leopold Růžička	3.000	Ant. Severin	2.000
Marie Ludvíková č. 42	3.000	Jan Pelikán	2.000
Jan Veselý	3.000	Josef Novák	1.850
Václav Štěrba	3.000	Jaroslav Texl	1.800
Frant. Valach	2.950	Václav Dufek	1.550
Jan Růžička	2.700	Cyril Šťastný	1.400
Frant. Ludvík č. 76	2.700	Jos. Nováček	1.000
Jan Smíšek	2.400	Julius Ševčík	1.000
Jan Urbánek	2.150	Jar. Nováček	400
Frant. Šabata	2.150	Frant. Černý	250
		Celkem	57.200

Slavětice:

Frant. Roth	6.000		
Frant. Kovář	3.300	Jan Mityska	1.500
Frant. Šabata	1.950	Václav Nečas	1.200
		Celkem	13.950

Dalešice:

Rud. Nožička	3.000	Jan Dufek	1.200
Karel Potůček	1.200	Ferd. Kopečný	1.000
Stan. Potůček	1.200	Frant. Kočí	500
		Celkem	8.100

Hor. Dubňany:

Frant. Němec	900	V. Zbirovský	600
J. Kocanda	600	Jan Hrůza	550
Jan Maštalíř	600	Jan Kabela	300
V. Palát	600	J. Procházka	300
		Celkem	4.450

Hrotovice:

Josef Votava, statkář	3.000

Šemíkovice:

Vilém Veselý, rolník 700

Celkem zdarma dovezeno cihel . . . 87.400

Mimo to poskytli zdarma povozy: Josef Pruška ml., Šemíkovice, dva dni k vození dříví, Frant. Růžička, Jaroslav Texl, Jan Růžička a Frant. Šabata z Rouchovan, každý jeden den k odvozu stavebního kamene.

Šlechetným dárcům a příznivcům, kteří jakýmkoliv způsobem přízeň a porozumění pro hospodářskou školu prokázali, i těm, kteří zůstali jen při dobré vůli, srdečně děkujeme a nepřejeme si nic více, než aby všichni rolníci v okrese význam a poslání této školy pochopili a podle toho si jí vážili.

III. Organisace školy.

1. Účel školy.

Účelem zemských odborných škol hospodářských jest poskytnouti žákům, vychodivším alespoň školu obecnou, vedle prohloubení všeobecného vzdělání, výchovy mravní a společenské, takových odborných teoretických a praktických vědomostí, aby se z nich mohli státi samostatní a uvědomělí rolníci, průkopníci a nositelé kulturního a zemědělského pokroku, řádní občané naší republiky.

2. Prostředky k dosažení tohoto účelu.

Teoretické vyučování:

a) předmětům všeobecného vzdělání: občanské mravouce a společenské výchově, jazyku vyučovacímu a písemnostem, zeměpisu, dějepisu, počtům, měřictví a vyměřování, kreslení a rýsování, tělo- a zdravovědě;

b) předmětům pomocným: nerostopisu, rostlinopisu, živočichopisu, silozpytu, nauce o povětrnosti a lučbě;

c) předmětům odborným: pěstování rostlin hospodářských, melioracím, lukařství a pastvinářství, chovu hospodářského zvířectva, hospodářské správovědě, národnímu hospodářství, účetnictví, hospodářskému průmyslu, zvěrolékařství a podkovářství, hospodářskému stavitelství, nauce občanské, zákonům zemědělským a obchodní nauce;

d) předmětům speciálním a pro kraj zvláště důležitým: zahradnictví (ovocnictví, zelinářství, školkařství).

Praktické vyučování: sedlářství, kolářství, košíkářství, praksi zahradnické a při školním hospodářství.

Rozpravy.

Exkurse a poučné vycházky do přírody, vzorných statků, závodů průmyslových, k prohlídce výstav, historických a jiných památek a pod.

3. Učebná osnova.

Běžné číslo	Předmět	Počet týdenních hodin I. roč.	II. roč.
1.	Mravouka občanská a společenská výchova .	1	—
2.	Jazyk vyučovací a písemnosti	3	2
3.	Zeměpis a dějepis	2	—
4.	Počty . . . . , ,	4	2
5.	Měřictví a vyměřování	2	1
6.	Kreslení a rýsování	2	2
7.	Tělo- a zdravověda	—	1
8.	Nerostopis	1	—
9.	Hospodářský rostlinopis	2	—
10.	Hospodářský živočichopis	2	—
11.	Silozpyt a nauka o povětrnosti	3	—
12.	Lučba . . . . , ,	3	—
13.	Pěstování rostlin hospodářských	4	5
14.	Chov hospodářských zvířat	4	4
15.	Zvěrolékařství a podkovářství	—	2
16.	Speciální předměty pro kraj: zahradnictví .	—	2
17.	Spravověda s národním hospodářstvím a obchodní naukou	—	4
18.	Hospodářské účetnictví	—	2
19.	Zeměděl. družstevnictví a družst. účetnictví	—	2
20.	Nauka občanská a zákony zemědělské . . .	—	2
21.	Technologie (hospodářský průmysl)	—	2
22.	Hospodářské stavitelství	—	1
23.	Sedlářství	—	3
24	Kolářství	3	—
25.	Košikářství	3	—
26.	Rozpravy	1	1
	Celkem . . .	40	38

4. Rozsah učebné látky.

1. Občanská mravouka a společenská výchova.

Základy mravnosti. Člověk a společnost. Příroda. Zdraví. Stáří. Bohatství. Čest. Práce. Rodina, příbuzní, služební. Zacházení se zvířaty. Smysl pro povinnost. Společenské styky. Oblek. Řeč. Pozdrav. Základy slušného chování — doma, při jídle, ve škole, ve společnosti, na ulici.

2. Jazyk vyučovací a písemnosti.

Mluvnice. Pravopisná cvičení. Čtení článků a obsah čteného. Písemné úlohy. Česká literatura. Potřebné písemnosti pro rolníka. Žádosti, kvitance, dlužní úpisy, směnky, plná moc, smlouvy. poslední vůle, přiznání k daním, rekursy, inseráty,

vysvědčení a pod. Vyplňování poštovních, železničních a jiných úředních tiskopisů. Při všech písemných pracích se klade důraz na úhlednost a správný pravopis.

3. Zeměpis a dějepis.

Základní pojmy zeměpisné. Správné čtení map. Vlastivěda okresu, země Moravskoslezské a československé republiky. Státy evropské a jejich hospodářské poměry. Hospodářsky významné státy mimoevropské. Stručné dějiny českého národa. Přemyslovci. Vznik poddanství. Války husitské. Bílá hora. Válka třicetiletá. Reformy Marie Terezie a Josefa II. Doba osvícenská. Rok 1848. Rozvoj stavovského uvědomení selského lidu na Moravě. Světová válka a tvůrcové československé republiky.

4. Počty.

Opakování početních výkonů v praktických příkladech (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s čísly celými, desetinnými i zlomky. Umocňování, odmocňování. Počty úsudkové. Trojčlenka. Počet průměrný, směšovací, řetězový a podílný. Počítání z paměti. Počet procentový, úrokový, jednoduchý a složený. Peníze. Směnky a cenné papíry. Hospodářské kalkulace.

5. Měřictví a vyměřování.

Základní měřické veličiny. Trojúhelník, čtyřúhelník a mnohoúhelník. Kružnice, kruh, elipsa. Krychle, hranol, jehlan, kůžel, válec, koule. Povrch a krychlový obsah těles. Měřické pomůcky a jednoduché zeměměřické stroje. Vytyčování. Měření délek a výšek. Vyměřování plochy pozemků. Zhotovování jednoduchých situačních plánů.

6. Kreslení a rýsování.

Písmo hůlkové. Strojné úlohy z měřictví. Průřezy strojů hospodářských. Vazba zdiva a dřev. Jednoduché plány hospodářských budov. Značky polohopisné. Kreslení plánů situačních a melioračních. Různé diagramy a grafické znázornění.

7. Tělo- a zdravověda.

Stručná anatomie těla lidského a funkce jednotlivých orgánů. O výživě a životosprávě. Pitná voda. Bydlení. Hygiena a zdravovědná pravidla. První pomoc. Ošetření ran, obvazy. Otravy. Nakažlivé nemoci. Desinfekce. Alkoholismus, Tuberkulosa. Rakovina. Nemoci pohlavní.

8. Nerostopis.

O původu země a naší sluneční soustavě. Přehled hornin a nerostů hospodářsky důležitých a jejich rozpoznávání. Zvětrávání a vliv na půdu a její jakost.

9. Hospodářský rostlinopis.

Vnitřní a vnější stavba těla rostlinného (anatomie a morfologie). Fysiologie rostlin. O výživě rostlin. Rostliny pěstované, trávy a plevele. Nemoci rostlin hospodářských i ovocných stromů.

10. Hospodářský živočichopis.

Popsání a znalost zvířat pro hospodáře užitečných a škodlivých s naukou o ničení škůdců.

11. Silozpyt a nauka o povětrnosti.

Všeobecné vlastnosti těles. Základy mechaniky. Nauka o teple, světle, magnetičnosti a elektřině. Elektřina v zemědělství. Radio. Základy nauky o počasí. Ovzduší, podnebí, tlak, teplota a vlhkost vzduchu. Vodní srážky. Bouře. Výjevy světelné. Předpovídání počasí.

12. Lučba.

Základní pojmy. Chemické zákony. Značky. Některé prvky a sloučeniny z lučby neústrojné. Kyseliny, zásady, soli pro hospodáře důležité. Lučba ústrojná. Uhlovodíky, alkoholy, kyseliny, tuky, mýdlo, silice, pryskyřice, barviva, škrob, cukr, buničina, rostlinné jedy, alkaloidy, bílkoviny. Suchá destilace. Hoření, hnití, kvašení.

13. Pěstování rostlin hospodářských.

Půda, její složení a vlastnosti. Rozdělení půd. Obdělávání půdy a nářadí k tomu potřebné. Meliorace půdy. Výživa rostlin. Hnojení. Hnojiva přirozená a umělá. Používání umělých hnojiv. Semeno, setba, secí stroje. Ošetřování rostlin během vegetace. Ochrana proti chorobám a škůdcům. Hubení plevele. Sklizeň a uschování polních plodin. Mlácení a čištění semene. Zušlechťování hospodářských rostlin. Pokusnictví. Množitelské stanice. Základy racionálního pěstování obilnin, luštěnin, okopanin, pícnin, olejnin a vrby košikářské. Lukařství a pastvinářství.

14. Chov dobytka.

Složení těla zvířecího. Nejdůležitější ústroje a jejich činnost. Význam a vznik domácích zvířat. Změny tvarů tělesných. Pojmy chovatelské. Plemenitba. Dědičnost. Plemenné knihy. Měření a posuzování zvířat. Zákony o chovu dobytka. Nauka o krmení. Napájení. Krmiva a jich krmná hodnota. Sestavování krmných dávek. Užitková kontrola chlévní. Ošetřování domácích zvířat. Stáje. Hygiena. Chov skotu. Plemena, výběr, plemenitba a odchov, porodnictví, krmení, ošetřování a ustájení. Chov koní, vepřového dobytka, ovcí a koz

podobně jako u skotu. Mlékařství. Drůbežnictví, králikářství, včelařství, hedvábnictví, rybářství.

15. Zvěrolékařství a podkovářství.

Všeobecná zdravověda zvířecí. Rozpoznávání nemocí. První pomoc. Nákazy dobytčí. Imunita. Desinfekce. Očkování. Porodnictví. Nemoci mláďat. Neplodnost. Právní vady a zákonná ustanovení o prodeji a kupu dobytka. Zákony o zamezení a tlumení nákaz zvířecích. Pojišťování dobytka. Nauka o kopytu a jeho chorobách. Ošetření a kování kopyt.

16. Speciální předměty pro kraj: zahradnictví.

Národohospodářský význam ovocnictví. Ovocné školky. Šlechtění pláňat. Různé tvary stromů ovocných. Ovocné sady a aleje. Ovocný sortiment. Výběr vhodných sort. Vysazování ovocných stromů. Ošetřování, přesazování, zmlazování, přeroubování, hnojení, okopávání a oceňování ovocných stromů. Choroby a škůdci ovocného stromoví. Doba a způsob česání ovoce. Třídění, úschova a prodej ovoce. Zužitkování ovoce — sušení, ovocná vína, šťávy, ocet, huspeniny, povidla, zavařeniny, slívovice. Zakládání zelinářské zahrady. Pařeniště. Příprava a hnojení půdy pro zeleninu. Pěstování nejdůležitějších druhů zeleniny. Sklizeň a zužitkování zeleniny. Pěstování zelenin na semeno. Úprava a vysazování květinových a ozdobných zahrádek. Obecní sady, stromořadí, živé ploty, vysazování a úprava návsí. Polní remízy pro užitečné a zpěvné ptactvo.

17. Spravověda.

Základní pojmy národohospodářské. Potřeby, statek, oběh statků, nabídka, poptávka, podnik. Peníze. Úvěr. Trhy. Bursy. Cla. Daně. Distribuce. Monopol. Pojišťovnictví. Výroba. Příroda, práce, kapitál. Rozdělení kapitálu a náklad na kapitál. Organisace výroby. Scelování, meliorace. Postupy osevní. Volba rostlin. Úprava chovu dobytka, mrtvého inventáře a kapitálu oběžného. Zadluženost statku. Taxace. Rentabilita. Výměnek. Hospodářské kalkulace.

18. Zemědělské účetnictví.

Význam účetnictví. Účetní knihy. Inventura. Praktický příklad jednoduchého účetnictví pro rolníka se probírá ve škole od inventury na počátku roku, všech běžných záznamů během roku, až do výpočtu čistého zisku a přiznání daně z příjmu.

19. Zemědělské družstevnictví a družstevní účetnictví.

Dějiny družstevnictví. Organisace družstva. Ostatní společnosti. Zakládání družstev. Rozdělení, účel a význam druž-

stev. V družstevním účetnictví probrán příklad amerického účetnictví, jaké se vede v našich družstvech skladištních.

20. Občanská nauka a zemědělské zákony.

Právo veřejné. Ústava. Národní shromáždění. Vláda. President. Povinnost branná. Samospráva obecní. Jmění obecní. Právo domovské. Právo soukromé. Držba a vlastnictví. Pozemkové knihy. Právo dědické. Zákony zemědělské. Daně a poplatky.

21. Technologie (hospodářský průmysl).

Lihovarství, sladovnictví, pivovarství, mlynářství, cukrovarství a škrobařství.

22. Hospodářské stavitelství.

Stavební materiál přirozený a umělý. Stavební konstrukce. Hospodářské stavby. Obytné budovy. Plány a rozpočty. Stavby účelné a laciné.

23. Sedlářství.

Oprava postrojů koňských i kravských. Zhotovování jednoduchých i ozdobných částí postrojových, jako: ohlávek, uzd, oprati, pobočáků, popruhů a jiného řemení. Žáci si zhotovují též aktovky a pod.

24. Kolářství.

Posuzování dřeva. Zacházení s nářadím. Osekávání a úprava dřeva. Zhotovení různého hospodářského nářadí, jako topor, rukovětí, cepů, hrabí, součástí vozů, klanic, násadů, vah a pod. Žáci zhotovují též sáně, žebříky, stolky, stoličky a jiné výrobky dřevěné.

25. Košikářství.

Každý žák jest povinen ve škole uplésti 3 košíky různého tvaru. Mimo to pletou různé předměty z loupaných i neloupaných prutů, ošatky na housky a vejce, košíky na ovoce, kukaně, košiny a jiné.

26. Uvedené předměty jsou doplněny praktickými cvičeními, jako: braní vzorků půdy, osiva, hnojiva a krmiva, zjišťování klíčivosti různých semen, mechanický rozbor půdy, stanovení vápna v půdě, mikroskopování, semenářství, stanovení hektolitrové váhy, stanovení škrobnatosti bramborů (Espra), určení tuku v mléce (acidbutyrometrie), měření dobytka, obsluha umělé líhně a umělé kvočny, pitva, různé práce v zahradě a na pokusném poli. Mimo to jsou častěji promítány poučné filmy a diapositivy. Škola má k disposici vlastní radiopřístroj, jehož je denně používáno.

27. Rozpravy.

Účelem rozprav jest, aby žák dovedl se správně a souvisle vyjadřovati, veřejně promluviti a vystupovati. Rozpravy jsou vedeny jako spolkové schůze se stanoveným programem. Žáci si volí ze svého středu předsednictvo a učí se tak životu spolkovému a družstevnímu. Seznámí se dokonale s řízením schůze, prováděním voleb, povinnostmi funkcionářů a osvojují si smysl pro spolkovou kázeň a pořádek. Každý žák musí aspoň jednu přednášku samostatně vypracovanou přednésti. Téma přednášek si mohou voliti žáci sami jednak z probrané látky podle vlastní záliby, jednak podle rady profesora. Po přednášce se vede debata. Na řečníka jsou činěny dotazy, které buď on sám, neb profesor i žáci zodpovídají. O každé schůzi volený zapisovatel zapíše stručný protokol na arch papíru a teprve přítomným profesorem opravený vepíše do protokolní knihy.

5. Učebné prostředky.

K usnadnění, doplnění a prohloubení vyučování, jak po stránce teoretické, tak i praktické, slouží sbírky učebných pomůcek, odborné i poučné knihy, časopisy a školní zahrada se školním hospodářstvím.

Stav učebných pomůcek k 1. červenci 1931.

	Počet kusů	Cena	
Dějepis	12	180·—	Kč
Zeměpis	9	2.250·—	»
Počty a měřictví	42	1.852·—	»
Živočichopis	132	5.399·20	»
Rostlinopis	37	1.468·40	»
Lučba a hospodářský průmysl . . .	175	4.065·70	»
Fysika a meteorologie	87	11.535·50	»
Pěstování rostlin	134	7.735·20	»
Zahradnictví	95	11.222·70	»
Chov zvířat	255	10.381·10	»
Zvěrolékařství	14	1.605·20	»
Tělo- a zdravověda lidská	7	1.207·—	»
Mikroskopie	7	3.609·60	»
Nerostopis	5	660·—	»
Stavitelství	17	60·—	»
Kolářství	57	1.777·70	»
Sedlářství	24	694·80	»
Inventář školní	94	23.068·50	»
Inventář hospodářský	6	12.115·30	»
	1.209	100.887·70	Kč
Školní knihovna má svazků	1.050	24.425·—	Kč

Velká část učebných pomůcek byla koupena, mnoho také zakoupilo ministerstvo zemědělství a některé byly darovány: Firma Schicht 12 historických obrazů, Melichar & Umrath sbírku diapositivů, 2 modely secího stroje, Čsl. delegace producentů chilského ledku sbírku diapositivů, Ing. Vrbka netopýra lesního, přístroj ke zkoušení stáří vajec a lebku divokého prasete, Jaroslav Odehnal lebku belgické klisny a volskou, Bohumil Indra lebku belgického hřebce, Jos. Konvalina čírku, Kalisyndikát sbírku draselnatých hnojiv, Informig, Praha, sbírku dusíkatých hnojiv, Ant. Bartl, Šmídeberk, sbírku jadrných krmiv, Karel Šťastný zrůdné sele, Keramika, Praha, miniatury kameninových žlabů, Jos. Nejez. Mor. Budějovice, stavebniny.

Téměř polovinu knih darovalo pro školní knihovnu ministerstvo zemědělství (471 svazků), Československá akademie zemědělská 31, zemský výbor 20, zemědělská rada 13, Dr. Fr. Staněk, min. m. s., 4, Svaz pěstitelů zemáků v N. Brodě 3, Výzkumné ústavy zemědělské 2, po jednom svazku: Ústřední jednota hosp. družstev, Praha, Ústřední svaz hosp. společenstev, Brno, řed. Chloupek, Ing. Vrbka, Ing. Vašek, Vesmír, Kalisyndikát, republ. strana, Zemský spolek pro chov koní ve Slezsku, Státní výzkumné ústavy, Státní úřad statistický, zemědělská rada česká, Keramika, Mocker, Kadaň.

Ostatní svazky byly koupeny.

Škola odbírá tyto časopisy: 1. Věstník Československé akademie zemědělské, 2. Věstník pedagogický, 3. Časopis pro dějiny venkova, 4. Zemědělský přehled, 5. Ochrana rostlin, 6. Mlékařské listy, 7. Český farmář, 8. Dusík, 9. Venkov s 10. Československým zemědělcem, 11. Chov hospodářských zvířat, 12. Praktický chovatel, 13. Praktický chovatel vepřového bravu, 14. Svobodu, 15. Hospodářský obzor, 16. Moravský hospodář, 17. Zájmy venkova, 18. Krása našeho domova, 19. Milotický hospodář, 20. Rádce — český rolník, 21. Věstník léčebného fondu veřejných zaměstnanců.

Profesorský sbor odbírá: 22. Zemědělskou jednotu, 23. Zemědělskou politiku, 24. Agro-kurýr, 25. Ovocnické rozhledy, 26. Literární rozhledy, 27. Kolo, 28. Mladý republikán, 29. Věstník klubu zemědělských inženýrů, 30. Časopis turistů, 31. Sokolský věstník, 32. Přírodopis živočišstva všech říší, 32. Zahradnické listy.

Vodní srážky podle dešťoměru v milimetrech:

Měsíc	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
leden	6·5	15·3	40·5	18·2	40·8	15·4	29·5
únor	13·	39·3	1·4	45·2	32·	9·1	51·2
březen	27·2	20·	30·7	32·8	4·	24·3	8·5

duben	60·8	25·8	52·5	65·1	21·8	34·2	34·8
květen	59·8	85·2	38·7	61·2	115·6	57·1	34·6
červen	29·7	194·1	94·7	81·	29·5	52·3	43·1
červenec . .	95·9	72·6	116·7	48·9	75·8	53·6	78·
srpen	106·7	35·5	8·7	67·7	64·	103·1	
září	10·6	33·8	39·5	28·2	9·5	36·1	
říjen	50·3	48·4	16·	12·6	47·5	153·3	
listopad	68·2	14·	23·6	80·1	59·	51·4	
prosinec . . .	18·8	53·4	9·6	40·9	37·6	63·9	
Celkem	547·5	639·4	472·6	581·9	537·1	653·8	

Svit slunce podle slunoměru v hodinách:

Měsíc	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
leden	57·5	51·	37·5	31·5	71·	52·	54·
únor	115·	38·	126·5	116·5	120·	113·	29·5
březen	133·5	114·	143·5	115·5	157·	122·	153·5
duben	168·	206·5	139·	132·	161·	135·5	145·8
květen	233·5	172·5	225·	237·5	216·5	226·5	296·
červen	200·	163·	288·	268·	247·	321·5	285·
červenec . . .	221·5	219·5	249·5	345·	278·5	260·5	261·
srpen	177·5	244·	219·5	250·	219·	219·5	
září	132·5	213·5	167·5	181·	259·5	110·	
říjen	115·	110·	140·	119·5	128·	82·5	
listopad	34·	69·	52·	59·	51·	77·5	
prosinec . . .	60·5	32·	40·	29·5	32·	18·	
Celkem	1648·5	1633·0	1828·0	1885·0	1940·5	1738·5	
Měsíční průměr .	137·4	136·	152·3	157·	158·3	144·8	

Průměrná teplota ° C:

Měsíc	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
leden	0·4	—3·3	0·5	—3·	—7·2	—1·3	—2·1
únor	2·8	2·5	—1·5	0·9	—12·3	—1·3	—2·3
březen	1·5	3·2	5·7	0·8	0·	4·6	—1·
duben	9·0	9·3	8·	8·5	4·9	9·6	5·6
květen	15·3	12·5	11·8	11·4	15·1	13·1	17·2
červen	15·6	14·9	17·6	16·3	16·7	20·3	19·4
červenec . . .	18·8	18·6	19·4	21·6	19·9	18·6	20·
srpen	17·9	16·9	19·	19·4	19·1	17·7	
září	13·5	15·	15·5	14·7	15·6	15·2	
říjen	9·4	9·4	8·3	9·	10·7	9·4	
listopad	2·6	8·1	2·2	6·	4·8	5·3	
prosinec . . .	—3·5	0·	—4·6	—1·8	0·7	—1·3	
Průměrná denní teplota .	8·6	8·9	8·5	8·6	7·3	9·1	

Školní hospodářství: pojízdný kurník.

Teplota nejvyšší a nejnižší:

v roce	dne	+ stupňů C	dne	— stupňů C
1925	19./VIII.	29·5	17./XII.	—24
1926	26./VIII.	28·5	17./I:	—20
1927	2./VI.	31	21./XII.	—28
1928	16./VI.	35	23./XII.	—14
1929	24./VII.	34	11./II.	—34·5
1930	14./VI.	29·5	20./XII.	—15·5
1931	18./VI.	33	12./I	—19·5

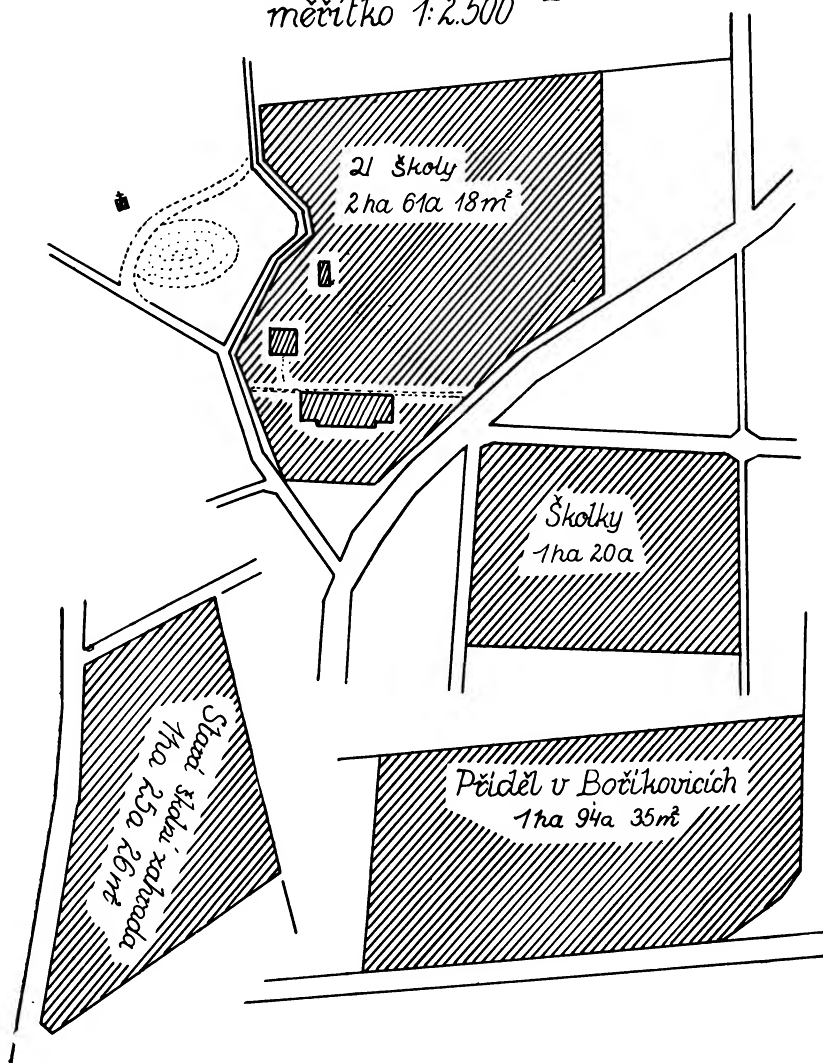
6. Školní hospodářství.

Snahou ředitelství hned od založení školy bylo, získati školní hospodářství, aby teoretické vyučování mohlo býti prakticky doplňováno výsledky vlastního hospodaření a profesorský sbor měl možnost býti ve stálé součinnosti s praksí.

Je potřebí, aby nová hnojiva, krmiva, semena, mořidla, prostředky proti chorobám, škůdcům, plevelům, očkovací látky a j. byly na školním statku přesně za odborného dozoru vyzkoušeny a dle toho doporučovány. Velmi důležité a pro kraj významné jsou názorné i srovnávací·pokusy, které škola

Školní pozemky

měřítko 1:2.500

Školky hospodářské školy.

na vlastních pozemcích provádí, jako pěstování a rozšiřování vhodných druhů osiv a sádí atd., atd.

Bohužel, v tomto směru neměla škola kýženého štěstí.

Snaha získat v r. 1924 (přihláška 4. VIII.) zbytkový statek Nové Dvory asi s 80 ha půdy byla bezúspěšná.

Rovněž Halinkov u Čermákovic v r. 1928 s 62 ha pozemků pro směnu s nějakým rolnickým statkem v Rouchovanech byl ze záboru propuštěn a také pro školu ztracen.

Na zbytkový statek Bořikovice se 100 ha, v r. 1929 hospodářské škole nabídnutý, zase zemský úřad jako na předražený nereflektoval.

Až do roku 1929 vlastnila škola pouze školní zahradu 1 ha 20 a velkou, darovanou v r. 1922 obcí do vínku nově zřízené hospodářské školy. V r. 1929 přikoupeno od tělocvičné jednoty Sokol v Rouchovanech 60 a. Městys Ruchovany v roce 1929 věnoval stavební místo pro stavbu nové školní budovy, které novým jednomyslným usnesením obecního zastupitelstva 9. listopadu 1930 zvětšil z 1 ha 20 a na 2 ha. Z dodatečné

Školky hospodářské školy.

parcelace v Boříkovicích v r. 1931 získán příděl 2 ha a od obce Rouchovan přikoupeno na zřízení rybníku asi 30 a, takže celková výměra vlastních školních pozemků činí asi 6 ha 10 a. Mimo této výměry má škola přinajatu od obce starou školní zahradu (roční nájemné 2.475 Kč) o ploše 1 ha 20 a, takže škola obhospodařuje celkem 7 ha 30 a .

Z této výměry přibližně připadá:

na zastavěnou plochu, nádvoří, cesty .	60 a
plochu zaškolkovanou	1 ha 30 a
mateční sad	80 a
rybízovou plantáž	4 a
malinovou plantáž	4 a
morušovku	10 a
vrbovku	4 a
pařeniště	1 a
zelinářskou zahradu	10 a
botanickou zahradu a pole demonstrační	12 a
park a květinové pažity	25 a

Mateční sad: jablko plasgoud.

rybník	. . . .	20 a
pole	. . . .	3 ha 70 a
	Celkem . . .	7 ha 30 a

Již dle tohoto rozdělení jednotlivých kultur je vidno, že školnímu hospodářství vtiskuje ráz zahradnictví, a to v první řadě školkařství. Úkol, kladený na ovocné školky při hospodářské škole, aby vedle účelu vyučovacího umožnily rolnictvu nákup zdravých, otužilých a levných stromků a uplatnily se tak při rozmnožování vhodných sort v kraji, výborně plní. Výsledky, dosažené po této stránce, jsou velmi uspokojivé.

Ve školce jsou pěstovány a doporučovány tyto druhy:

j a b l o n ě: reneta lanšperská, Baumanova, kmínová a kaselská, Bojkovo, boskopské, panenské, gdánský hranáč, peasgoud, Car Alexander, astrachán bílý a červený, šarlamovské, ontario:

h r u š n ě: máslovka Dielova. Napoleonova, avranžská, Klapova americká, Williamova čáslavka, Hardyova, šídlenka, předobrá, kongresovka:

Meteorologická stanice.

třešně: májovka černá, germersdorfská, Vlkova obrovská, srdcovka černá, hedelfingská;

švestky: brněnská, domácí, šlapanická, Dr. Kadlec, dolanská, cukrová;

ringloty: zelená raná, Altanova, meruňkovitá, mirabelka z Nancy, Jardiner.

Nově založený matečný sad pozůstává z 29 jabloní v 16 odrůdách, 13 hrušní v 8, 27 švestek v 5, 16 rynglí v 9 a 11 třešní v 8 odrůdách. Celkem 96 stromů.

Jinak se školní hospodářství s velkými potížemi teprve zakládá, takže ještě nemožno podati podrobnou zprávu.

7. Meteorologická stanice.

Při zdejší hospodářské škole je zřízena meteorologická stanice vyššího řádu III a, opatřená přesnými přístroji ku pozorování pro účely agrometeorologické a bioklimatické. K měření tlaku vzduchu používá barometru (tlakoměru) a aneroidu, k měření teploty vzduchu teploměrů maximálních a minimálních, a to pro ovzduší 2 m nad zemí (staničních) a

pro teplotu při zemi 5 cm nad povrchem, k měření teploty půdy 5 teploměrů, umístěný 5, 15, 30, 60, 100 cm hluboko v zemi, k měření vlhkosti vzdušné psychrometru Augustova a vlasového vlhkoměru (hygrometru) Lambrechtova, k měření doby slunečního svitu slunoměru (heliografu) Campbell-Stockesova, k měření srážek dešťových a sněhových dešťoměru či ombrometru, k měření směru a síly větru Wildovy větrné korouhve.

Stanici spravuje zemský zahradník Karel Škarabela, který třikrát denně pozorování zaznamenává do pozorovacího archu a koncem měsíce zpracovává v přehledné výkazy pro Zemský výzkumný ústav zemědělský v Brně — sekci pro půdoznalství a zemědělskou meteorologii. Za šestiletou vzornou spolupráci v agrometeorologickém zpravodajství obdržel od tohoto ústavu diplom uznání.

8. Vrchní dozor a inspekce školy.

Zemská odborná škola hospodářská v Rouchovanech jako zemský ústav je podřízena přímo zemskému úřadu země Moravskoslezské v Brně. Referentem zemědělských škol byl do roku 1929 přísedící zemského výboru Viktor Stoupal, od tohoto roku přísedící Stanislav Zavadilík. Koreferentem byl vrch. rada Dr. Adolf Kadlec, dnes rada politické správy Gustav Podbrdský.

Generálním inspektorem všech zemědělských škol v RČS. jest ministerský rada Dr. Ing. Edvard Reich.

Zemským a státním inspektorem byl zemědělský rada Ing. Antonín Stach, dnes Dr. Ing. Václav Raštica, ředitel zemské rolnické školy v Ivančicích.

9. Učitelský sbor ve školních letech 1922/23 až 1930/31.

Školní rok 1922/23.

1. Ondřej Chloupek, správce školy, vyučoval lučbě, chovu hospodářských zvířat, pěstování rostlin, živočichopisu, rostlinopisu, nerostopisu, země- a dějepisu, silozpytu, měřictví a kreslení. Celkem 25 hodin týdně.

2. Rudolf Pavlíček, ředitel měšťanské školy, vyučoval jazyku vyučovacímu.

3. František Misař, učitel měšťanské školy, vyučoval počtům.

4. Hynek Lenikus, kolář, vyučoval kolářství.

Školní rok 1923/24.

1. Ondřej Chloupek, správce školy, učil zeměpisu, dějepisu, živočichopisu a silozpytu v I. ročníku, chovu v I. i v II. ročníku, spravovědě, účetnictví a občanské nauce v II. ročníku. Řídil rozpravy žákovské v I. i II. ročníku. Celkem 24 hodin týdně.

2. Ing. František Zámorský, odborný hospodářský učitel, vyučoval počtům, rostlinopisu a lučbě v I. ročníku, měřictví, kreslení a pěstování rostlin v I. i II. ročníku, družstevnictví, technologii a stavitelství v II. ročníku. Celkem 30 hodin týdně.

3. Karel Škarabela, zahradník, vyučoval nerostopisu v I. a zahradnictví v II. ročníku.

4. MUDr. Jindřich Hromádka, obvodní lékař, vyučoval tělo- a zdravovědě v II. ročníku.

5. MVGr. Alois Fišer, okresní zvěrolékař, vyučoval zvěrolékařství a podkovářství v II. ročníku.

6. František Misař, řídící učitel ve Skryjích, vyučoval počtům a písemnostem v II. ročníku.

7. Karel Kapička, učitel, vyučoval občanské mravouce v I. ročníku.

8. Vojtěch Král, učitel měšťanské školy, vyučoval jazyku vyučovacímu v I. ročníku.

9. Antonín Mastný, sedlář, učil sedlářství v II. ročníku.

10. Hynek Lenikus, kolář, učil kolářství v I. ročníku.

Školní rok 1924/25.

1. Ondřej Chloupek, ředitel školy, vyučoval živočichopisu a silozpytu v I. ročníku, chovu v I. i II. ročníku, písemnostem, občanské nauce, spravovědě a účetnictví v II. ročníku. Řídil rozpravy žákovské v I. i II. ročníku. Celkem 24 hodin týdně.

2. Ing. František Zámorský, odborný hospodářský učitel, vyučoval počtům, rostlinopisu, nerostopisu a lučbě v I. roč., měřictví, kreslení a pěstování v I. i II. ročníku, družstevnictví a technologii v II. ročníku. Celkem 30 hodin.

3. Karel Škarabela, zahradník, učil zahradnictví v II. roč.

4. MUDr. Jindřich Hromádka, obvodní lékař, učil tělo- a zdravovědě v II. ročníku.

5. MVGr. Alois Fišer, okresní zvěrolékař, vyučoval zvěrolékařství a podkovářství v II. ročníku.

6. Jan Koch, říd. učitel v. v., správce Občanské záložny, učil zeměpisu a dějepisu v I. a stavitelství v II. ročníku.

7. Karel Holoubek, řídící učitel v Šemíkovicích, učil obč. mravouce a jazyku vyučovacímu v I. ročníku.

8. František Misař, řídící učitel ve Skryjích, učil počtům v II. ročníku.

9. Antonín Mastný, sedlář, učil sedlářství v II. ročníku.

10. Hynek Lenikus, kolář, učil kolářství v I. ročníku.

Školní rok 1925/26.

1. Ondřej Chloupek, ředitel školy, učil živočichopisu a silozpytu v I. ročníku, chovu v I. i II. ročníku, písemnostem, spravovědě, účetnictví a občanské nauce v II. ročníku. Řídil rozpravy žákovské v I. i II. ročníku. Celkem 24 hodin.

2. Ing. František Zámorský, odb. hosp. učitel, učil zeměpisu, dějepisu a rostlinopisu v I. ročníku, měřictví, kreslení a pěstování rostlin v I. i II. roč., počtům, družstevnictví, technologii a stavitelství v II. ročníku. Celkem 30 hodin. Učil do 24. února 1926.

3. Ing. Gabriel Vrbka, odb. hosp. učitel, vyučoval od 24. února 1926 místo Ing. Frant. Zámorského, který byl přeložen na zemskou rolnickou školu v Kroměříži.

4. Karel Škarabela, zahradník, učil zahradnictví v II. roč.

5. MUDr. Jindřich Hromádka, obvodní lékař, učil tělo- a zdravovědě v II. ročníku.

6. MVGr. Alois Fišer, okresní zvěrolékař, učil zvěrolékařství a podkovářství v II. ročníku.

7. Jan Koch, říd. učitel v. v., správce Občanské záložny, učil počtům v I. ročníku.

8. Karel Holoubek, řídící učitel v Šemíkovicích, učil obč. mravouce, jazyku vyučovacímu a nerostopisu v I. ročníku.

9. Ant. Mastný, sedlář, učil sedlářství v II. ročníku.

10. Hynek Lenikus, kolář, učil kolářství v I. ročníku.

Školní rok 1926/27.

1. Ondřej Chloupek, profesor, ředitel školy, učil měřictví, kreslení a silozpytu v I. ročníku, pěstování v I. i II. ročníku, písemnostem, spravovědě a účetnictví v II. ročníku. Celkem 24 hodin.

2. Ing. Gabriel Vrbka, profesor, učil občanské mravouce, počtům, nerostopisu, rostlinopisu, živočichopisu a lučbě v I. ročníku, chovu v I. i II. ročníku, družstevnictví, technologii a stavitelství v II. roč. Řídil rozpravy žákovské v I. i II. ročníku. Celkem 30 hodin.

3. Karel Škarabela, zahradník, učil zahradnictví v II. roč.

4. MUDr. Jindřich Hromádka, obvodní lékař, učil tělo- a zdravovědě v II. ročníku.

5. MVGr. Alois Fišer, okresní zvěrolékař, učil zvěrolékařství a podkovářství v II. ročníku.

6. Jan Koch, říd. učitel v. v., správce Občanské záložny, učil zeměpisu a dějepisu v I. a počtům v II. ročníku.

7. Karel Holoubek, říd. učitel v Šemíkovicích, učil jazyku vyučovacímu v I. a občanské nauce v II. ročníku.

8. Ant. Mastný, sedlář, učil sedlářství v II. ročníku.

9. Rudolf Traxler, kolář, učil kolářství v I. ročníku.

Školní rok 1927/28.

1. Ing. Gabriel Vrbka, profesor, správce školy, učil živočichopisu a lučbě v I. ročníku, chovu v I. i II. ročníku, spravovědě, družstevnictví, účetnictví a obč. nauce v II. roč. Řídil rozpravy žákovské v I. i II. ročníku. Celkem 24 hodin.

2. Ing. Miroslav Vašek, asistent, učil počtům, silozpytu, rostlinopisu v I. roč., měřictví, kreslení a pěstování v I. i II. ročníku, písemnostem, technologii a stavitelství v II. ročníku. Celkem 30 hodin.

3. Karel Škarabela, zahradník, učil zahradnictví v II. roč.

4. MUDr. Jindřich Hromádka, obvodní lékař, učil tělo- a zdravovědě v II. ročníku.

5. MVGr. Alois Fišer, okresní zvěrolékař, učil zvěrolékařství a podkovářství v II. ročníku.

6. Rudolf Pavlíček, ředitel měšťanské školy, učil občanské mravouce v I. ročníku.

7. Jan Koch, řídící učitel v. v., správce Občanské záložny, učil počtům v II. ročníku.

8. Karel Holoubek, říd. učitel v Šemíkovicích, učil jazyku vyučovacímu v I. ročníku.

9. Jan Tálský, odborný učitel měšť. školy, učil nerostopisu v I. ročníku.

10. Jan Gabriel, učitel měšť. školy, učil zeměpisu a dějepisu v I. ročníku.

11. Antonín Mastný, sedlář, učil sedlářství v II. ročníku.

12. Hynek Lenikus, kolář, učil kolářství v I. ročníku.

Školní rok 1928/29.

1. Ing. Gabriel Vrbka, profesor, ředitel školy, učil živočichopisu v I. ročníku, počtům a chovu v I. i II. roč., spravo-

vědě a družstevnictví v II. ročníku. Řídil rozpravy žákovské v I. i II. ročníku. Celkem 23 hodin.

2. Ing. Miroslav Vašek, profesor, učil rostlinopisu, silozpytu a lučbě v I. ročníku, měřictví, kreslení a pěstování v I. i II. ročníku, písemnostem, účetnictví, technologii a stavitelství v II. ročníku. Celkem 31 hodin.

3. Karel Škarabela, zahradník, učil zahradnictví v II. roč.

4. MUDr. Jindřich Hromádka, obvodní lékař, učil tělo- a zdravovědě v II. ročníku.

5. MVGr. Alois Fišer, okresní zvěrolékař, učil zvěrolékařství a podkovářství v II. ročníku.

6. Rudolf Pavlíček, ředitel měšť. školy, učil obč. mravouce v I. ročníku a obč. nauce v II. ročníku.

7. Antonín Mrňous, učitel, učil jazyku vyučovacímu v I. ročníku.

8. Jan Gabriel, učitel měšť. školy, učil zeměpisu a dějepisu v I. ročníku.

9. Oldřich Lohniský, učitel měšť. školy, učil nerostopisu v I. ročníku.

10. Antonín Mastný, sedlář, učil sedlářství v II. ročníku.

11. Hynek Lenikus, kolář, učil kolářství v I. ročníku.

Školní rok 1929/30.

1. Ing. Gabriel Vrbka, profesor, ředitel školy, učil občanské mravouce, počtům, nerostopisu, živočichopisu v I. ročníku, chovu v I. i II. ročníku, spravovědě, účetnictví, družstevnictví a stavitelství v II. ročníku. Řídil rozpravy žákovské v I. i II. ročníku. Celkem 26 hodin.

2. Ing. Miroslav Vašek, profesor, učil zeměpisu, dějepisu, rostlinopisu, silozpytu a lučbě v I. ročníku, měřictví, kreslení a pěstování v I. i II. ročníku, písemnostem, obč. nauce a technologii v II. ročníku. Celkem 32 hodin.

3. Karel Škarabela, zahradník, učil zahradnictví v II. roč.

4. MUDr. Jindřich Hromádka, obvodní lékař, učil tělo- a zdravovědě v II. ročníku.

5. MVGr. Alois Fišer, okresní zvěrolékař, učil zvěrolékařství a podkovářství v II. ročníku.

6. Vojtěch Král, odborný učitel měšť. školy, učil počtům v II. ročníku.

7. Antonín Šula, učitel, učil jazyku vyučovacímu v I. roč.

8. Antonín Mastný, sedlář, učil sedlářství v II. ročníku.

9. Hynek Lenikus, kolář, učil kolářství v I. ročníku.

10. Antonín Čech, košikář, učil košikářství v I. ročníku.

Školní rok 1930/31.

1. Ing. Gabriel Vrbka, profesor, ředitel školy, učil občanské mravouce, počtům, kreslení, živočichopisu a pěstování v I. ročníku, chovu, spravovědě, účetnictví a stavitelství v II. roč. Řídil rozpravy žákovské v I. i II. ročníku. Celkem 25 hodin.

2. Ing. Miroslav Vašek, profesor, učil zeměpisu, dějepisu, rostlinopisu, silozpytu, lučbě a chovu v I. ročníku, měřictví v I. i II. ročníku, písemnostem, kreslení, pěstování, družstevnictví, občanské nauce a technologii v II. roč. Celkem 32 hod.

3. MUDr. Jindřich Hromádka, obvodní lékař, učil tělo- a zdravovědě v II. ročníku.

4. MVGr. Alois Fišer, okresní zvěrolékař, učil zvěrolékařství a podkovářství v II. ročníku.

5. Antonín Mrňous, odb. učitel měšť. školy, učil jazyku vyučovacímu v I. ročníku.

6. Vojtěch Král, odborný učitel měšť. školy, učil počtům v II. ročníku.

7. Antonín Šula, učitel měšťanské školy, učil nerostopisu v I. ročníku.

8. Antonín Mastný, sedlář, učil sedlářství v II. ročníku.

9. Hynek Lenikus, kolář, učil kolářství v I. ročníku.

10. Antonín Čech, košikář, učil košikářství v I. ročníku.

10. Podpory žákovské.

Aby vzdělání na odborné škole hospodářské bylo umožněno i méně majetným žákům, stará se ředitelství školy všemožně o různé úlevy a podpory.

Tak každým rokem bývá více žáků poděleno učebnicemi, darovanými hlavně Administrací publikací ministerstva zemědělství.

Méně majetní žáci bývají osvobozeni od placení školného. V jednotlivých školních letech byli osvobozeni:

V roce 1926/27 František Fňukal ze Šemíkovic.

V roce 1927/28 Karel Sláma, Hor. Dubňany, a Frant. Sobotka, Dol. Dubňany.

V roce 1928/29 Josef Plíšek, Slavětice, a Josef Holý, Dol. Dubňany.

V roce 1929/30 Ladislav Šabata, Medlice, Jan Diviš, Rouchovany, Hubert Žák, Hor. Dubňany, Frant. Macek, Hor. Kounice, Oldřich Šťastný, Rouchovany, Jan Tručka, Rouchovany, Josef Holý, Dol. Dubňany, a Frant. Nečas, Slavětice.

V roce 1930/31 Jos. Vala, Dalešice, Jan Kulhánek, Račice, Antonín Dobeš, Tavíkovice, Vladimír Janíček, Tavíkovice, Jan Šumpela, Radkovice, Hynek Kašpárek, Heřmanice, Josef Palát, Hrotovice, Alois Palát, Valeč, Hubert Žák, Hor. Dubňany, Oldřich Šťastný, Rouchovany, a Frant. Macek, Hor. Kounice.

Pilným, mravným a nemajetným žákům jsou mimo toho udělována stipendia:

1. Od zemědělské rady moravské z fondu Dr. h. c. Jana Rozkošného, senátora, předsedy Ústředního sboru zemědělské rady moravské atd., rolníka v Křenovicích u Kojetína.

Z tohoto fondu obdrželi:

v r. 1922/23	Jan Khor, Heřmanice	100·— Kč,
	Jan Dvořák, Rouchovany	100·— Kč,
v r. 1923/24	Jan Dvořák, Rouchovany	100·— Kč,
v r. 1924/25	František Entler, Rouchovany . . .	100·— Kč,
v r. 1925/26	František Entler, Rouchovany . . .	100·— Kč,
v r. 1926/27	František Sobotka, Dol. Dubňany .	100·— Kč,
v r. 1927/28	František Vorel, Hor. Dubňany . .	100·— Kč,
v r. 1928/29	Antonín Peterka, Rouchovany . . .	100·— Kč,
v r. 1929/30	Jan Diviš, Rouchovany	100·— Kč.
	Celkem . . .	900·— Kč.

2. V r. 1927 byl založen v Občanské záložně v Rouchovanech »Staňkův fond« ke cti a památce vůdce selského lidu Dr. h. c. Františka Staňka, člena poslanecké sněmovny, ministra m. s., předsedy Klubu poslanců a místopředsedy republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu atd. u příležitosti jeho 60. narozenin, aby z úroků tohoto fondu byly udělovány podpory pilným, avšak méně majetným žákům hospodářské školy v Rouchovanech, v druhé řadě pak pro šíření zemědělského pokroku a potřeby hospodářské školy a konečně k podpoře veřejných všeužitečných podniků okresu hrotovického.

Na tento fond přispěli:

Republikánský dorost výtěžkem rolnického plesu, konaného 11. února 1928 v Rouchovanech	1.500·— Kč,
Jos. Pruška, okres. dův. rep. strany, Šemíkovice	300·— Kč,
Družstevní lihovar v Rouchovanech	2.000·— Kč,
Občanská záložna v Rouchovanech	3.660·— Kč,
Frant. Hammerschmied, statkář v Rešicích . .	2.000·— Kč,
Hynek Hrůza, statkář v Bořikovicích	540·— Kč.
Celkem . . .	10.000·— Kč.

Stipendia z úroků tohoto fondu obdrželi:

v r. 1929/30	Josef Holý, Dol. Dubňany	50·— Kč,
v r. 1930/31	Oldřich Šťastný, Rouchovany . . .	100·— Kč,

Antonín Dobeš, Tavíkovice	100·— Kč,
Hynek Kašpárek, Heřmanice . . .	100·— Kč,
Josef Palát, Hrotovice	75·— Kč,
František Macek, Hor. Kounice . .	70·— Kč,
Josef Zahrádka, Valeč	50·— Kč,
Stanislav Němec, Biskupice . . .	50·— Kč,
Jan Šumpela, Radkovice	50·— Kč.
Celkem . . .	645·— Kč.

3. V roce 1929 byla zřízena v Hypoteční bance moravské v Brně z jubilejního daru pana Dr. Staňka »Nadace Dr. h. c. Františka Staňka, generálního ředitele Hypoteční a zemědělské banky moravské v Brně pro chudého a pilného žáka« v částce 2.000·— Kč. 5procentní úrok jakožto stipendium navrhuje ředitelství školy po dohodě s okresním důvěrníkem republikánské strany.

Z tohoto fondu obdrželi stipendia:

v r. 1929/30	Hubert Žák, Hor. Dubňany	50·— Kč,
	Oldřich Šťastný, Rouchovany . . .	50·— Kč,
	Josef Okřina, Valeč	50·— Kč,
v r. 1930/31	Jan Kulhánek, Račice	50·— Kč,
	Alois Palát, Valeč	50·— Kč,
	Leopold Vala, Dalešice	50·— Kč.
	Celkem . . .	300·— Kč.

4. Starostenský sbor okresu hrotovického 9. listopadu 1930 v den oslav 70. narozenin p. Josefa Kuchaříka, dlouholetého delegáta a bývalého vicepresidenta Českého odboru zemědělské rady moravské, předsedy Okresního hospodářského spolku atd., statkáře z Odunce, oceniv velké jeho zásluhy, kterých si pro Hrotovicko získal, složil v Kontribučenské záložně v Hrotovicích částku 3.000·— Kč jakožto základ »Fondu vicepresidenta J. Kuchaříka«, aby z úroků tohoto fondu bylo umožňováno studium méně zámožným a pilným hochům z okresu hrotovického na hospodářské škole v Rouchovanech.

5. K uctění památky nadějného absolventa zdejší školy, Karla Ludvíka z Rouchovan, zemřelého v r. 1928, bývalého předsedy M. J. R. D., místopředsedy O. J. R. D., spoluzakladatele a pobočníka Selské jízdy hrotovické, založen v r. 1931 v Občanské záložně v Rouchovanech »Fond Karla Ludvíka« k podpoře méně majetných žáků hospodářské školy v Rouchovanech, případně chovanek hospodyňských kursů, při této škole pořádaných.

Při svatbě jeho přítele R. Korydka vybráno . .	125·— Kč,
Václav Ludvík, rolník v Rouchovanech	1.000·— Kč,

Fr. Růžička, rolník a starosta v Rouchovanech	.	300·— Kč,
Rudolf Růžička, obchodník v Rouchovanech	. .	300·— Kč,
Fr. Konvalina, rolník v Rouchovanech čís. 37	.	300·— Kč.
Celkem	. . . .	2.025·— Kč.

11. Žákovské exkurse.

Teoretické vyučování jest doplňováno poučnými vycházkami do přírody, podniků zemědělských, průmyslových a pod.

Mimo kratších vycházek, pořádaných několikráte v roce do okolí školy, jest každým rokem podnikána jedna větší, několikadenní exkurse, a to střídavě: jednou po Moravě, pak do Slezska, do Čech a na Slovensko.

Tyto velké exkurse jsou vždy předem plánovitě sestaveny, a to tak, aby účastníci co možná nejvíce viděli, aby času bylo pokud možná racionelně využito, aby nebyly příliš jednotvárné a unavující, anebo bez potřebného odpočinku a hlavně, aby nebyly spojeny s velkými výlohami a mohli se jich i méně zámožní žáci zúčastniti.

Hlavní exkurse je umožněna každému jednak 50procentní slevou na dráze, jednak peněžitými podporami ze Staňkova a exkursního fondu. Levné noclehy a strava bývají zajištěny, ba často bývají noclehy a povozy poskytnuty zdarma a mnohde exkursníci pohoštěni.

Význam exkursí pro náš zapadlý kraj jest dalekosáhlý, neboť jiné tak vhodné příležitosti k poznání naší vlasti, k doplnění vědomostí a rozšíření duševního obzoru, se nenaskýtá.

V rozpravách před exkursí se celý program prodebatuje, na vše důležité, čeho si všimnouti a jak si kde počínati, bývá upozorněno. Ředitelství školy připraví pro každého účastníka tištěný, časově pečlivě propracovaný program, o jehož bezvadné absolvování se účastníci sami starají a práci vedoucího profesora značně usnadní.

Školní rok 1922/23.

1. 22. března 1923 Tavíkovice — prohlídka lihovaru a škrobárny.

2. 14. dubna 1923 Rabštýn, Babylon, Vlčí hora.

3. 17.—22. května Čechy, 18 účastníků. Prohlédnuty: Německý Brod — družstevní podniky. Pyšely — šlechtitelská stanice. Uhřiněves — školní závod vysoké školy zemědělské. Praha — hospodářská výstava, město a památnosti.

Školní rok 1923/24.

1. 20. prosince 1923 Tavíkovice — cukrovar, elektrárna.
2. 31. února 1924 Dalešice — pivovar.
3. 22. dubna 1924 Hrotovice — pozemkové knihy.

Školní rok 1924/25.

1. 28. listopadu 1924 Oslavany — cukrovar a elektrárna.

2. 13.—14. února 1925 Znojmo — hospodářská škola, Ackerbauschule (německá rolnická škola), vinice, Kellerův parní mlýn, státní pila s bednárnou a stolárnou, parní mlékárna ve St. Šaldorfě, Jakšova továrna na okurkové a zeleninové konservy, Lövova okurkárna a výroba likérů, Mauralův pivovar, Wotzilkova rafinerie lihu.

3. 4.—7. června 1925 Morava, 17. účastníků. Brno — zemské museum. Kroměříž — školy: rolnická, hospodyňská a mlékařská. Přerov — továrna na umělá hnojiva, elektrárna a vyšší hospodářská škola. Stará Ves — šlechtitelská stanice. Branky u Val. Meziříčí — zemský pokusný statek. Rožnov — hospodářsko-lukařská škola, hospodyňská škola, pícninářsko-travinářská stanice. Tylovice — pastvinné hospodářství.

Školní rok 1925/26.

1. 7. prosince 1925 Mor. Krumlov — cukrovar a mlýn.

2. 20. ledna 1926 Dalešice — pivovar. Slavětice — mlýn.

3. 28. dubna 1926 Jevišovice — velkostatek Offenheimův (dvůr, elektrárna, skleníky, lihovar, zámek), Komenium (lidovýchovný dům), údolní přehrada na Jevišovce.

4. 29. dubna Hrotovice — pozemkové knihy a lesní hospodářství.

5. 26.—29. května Morava, 10. účastníků. Valtice — rolnicko-vinařsko-ovocnická škola a její hospodářství. Lednice — Liechtensteinův zámek, park, skleníky a rybníky. Tlumačov — státní ústřední hřebčinec a jeho rozsáhlé hospodářství, cementárna. Holešov — zoologická zahrada Vrbny-Kaunitze, městská školka.

Školní rok 1926/27.

1. 15. ledna 1927 Tavíkovice — průmyslové podniky.

2. 26. dubna Biskupice — racionelně vedený velkochov prasat p. Boh. Rosenbauma.

3. 29. dubna Branišovice — velkostatek a proslulý chov německého prasete ušlechtilého.

4. 10.—14. května 1927 Slovensko, 26 účastníků. Hrušovany — velkostatek. Topolčianky — státní hřebčín s jeho objekty Krasný Majír, Rybníky a Hostě. Viglaš — státní statky. Zvolen — zámek. Kremnica — státní mincovna. Oravský Podzámek — hospodářská škola, zámek.

Školní rok 1927/28.

1. 14. listopadu 1927 Mor. Krumlov — cukrovar.
2. 5. ledna 1928 Tavíkovice — lihovar, cukrovar.
3. 5.—8. března Morava, 29 účastníků. Ivanovice na Hané — sladovna Milchspeiser & Katscher, stát. ústav diagnosticko-therapeutický (výroba očkovacích látek). Přerov — vyšší hospodářská škola, akciový pivovar, výstava plemenných býků, továrna na umělá hnojiva. Napajedla — hřebčín A. Baltazziho, hospodářská škola. Tlumačov — ústřední hřebčinec, drůbežárna a hospodářství s chovem skotu, prasat a ovcí. Kroměříž — rolnická a hospodyňská škola, večer účast na akademii k oslavě p. presidenta T. G. Masaryka, zámecká zahrada, arcibiskupský zámek. Skaštice — selské grunty a proslulý chov skotu, strojní dojení u p. Vl. Mlčocha. Zlín — prohlídka Baťových závodů.
4. 24. dubna Jevišovice — dvůr, dílny, park, zahrada, skleníky, Komenium a údolní přehrada. Biskupice — racionelně vedený chov a velkožír prasat p. Rosenbauma.

Školní rok 1928/29.

1. 20. listopadu 1928 Oslavany — Západomoravské elektrárny, cukrovar. Ivančice — rolnická škola.
2. 27. listopadu Tavíkovice — lihovar, cukrovar, škrobárna.
3. 11. února 1929 Skryje — rakonstruovaný lihovar.
4. 21. března Dalešice — pivovar.
5. 20.—25. června Morava-Slezsko, 20 účastníků. Branky u Val. Meziříčí — zemský pokusný statek. Valaš. Meziříčí — brusírna skla, dílna na koberce a gobelíny, lékárna p. Šejvla, továrna na klobouky. Rožnov — pícninářsko-travinářská stanice, hospodářská a hospodyňská škola, pastviny v Tylovicích. Radhošť — salaše. Vítkovice — vysoké pece, povrchové zařízení uhelných dolů. Ostrava — mlékárna, krematorium. Albertovce — vzorný velkostatek a strojnická dílna. Kravaře — hospodářská a hospodyňská škola. Nové Dvory u Kravař — velkochov vepřů (družstvo). Opava — vyšší hospodářská škola, ústřední skladiště hospodář. družstva. Branka u Opavy — dvůr a pastevní hospodářství. Otice u Opavy — selská hospodářství. Přerov — výstava dobytka. Brno — výzkumný ústav zootechnický.

Školní rok 1929/30.

1. 18. listopadu 1929 Mor. Krumlov — akciový cukrovar a Valdův mlýn.

25. března 1930 Znojmo — školní statek v Přímělicích, zahradnictví hospodářské školy, obilní silo Zádruhy, Jakšova továrna na zpracování okurek, akciový pivovar.

3. 24.—27. května 1930 Čechy, 27 účastníků. Něm. Brod — družstevní lihovar, Dextra (továrna na zpracování škrobu), mlékárna, uzenárna, hospodářské družstvo (skladiště), výzkumná stanice a pokusný statek. Praha — okružní jízda tramvají za účelem prohlídky památností, návštěva opery Psohlavci v Národním divadle, veletržní palác, hospodářská výstava. Uhřiněves — školní závod vysoké školy zemědělské. Benešov — hospodářská a letní hospodyňská škola, zámek Konopiště, park. Tábor — vyšší hospodářská škola a její bohaté sbírky, město Žižkovo a památnosti Husovy a Žižkovy v městském museu. Měšice — školní statek.

Školní rok 1930/31.

1. 25. listopadu 1930 Tavíkovice — průmyslové závody p. R. Goldschmiedta.

2. 25. března 1931 Biskupice — statek a racionelně vedený chov a velkožír prasat. Slatina — dvůr, pícní komory. Němčice — dvůr a chov prasat. Jevišovice — velkostatek, zámek, skleníky a údolní přehrada.

3. 25.—30. května 1931 Slovensko, 17 účastníků. Valtice — rolnicko-vinařsko-ovocnická škola. Bratislava — Děvín, Zemedelské museum, vinné sklepy firmy Palugyay. Nové Zámky — město. Topolčianky — státní hřebčín (jízdárna, pepinieři, chovné klisny a dorost), objekty Hostě, Rybník, Krásný majír, Breziny. Zvolen — zámek. Báňská Bystrica — museum, město. Viglaš — státní statky, lihovar, mlýn, mlékárna a sýrárna. Kremnica — státní mincovna. Žilina — město. Záturčí — rolnická škola. Luhačovice — lázně.

IV. Mimoškolská činnost profesorského sboru.

Stálé síly při zemské odborné hospodářské škole v Rouchovanech vedle svědomitého plnění svých učitelských povinností vyvíjely velmi obsáhlou dobrovolnou činnost mimoškolní. Tato služba veřejnosti pozůstávala hlavně v konání přednášek a kursů, v činnosti poradnické, výstavnictví, pokusnictví a výzkumnictví, činnosti literární, znalecké, pozorovatelské, zpravodajské, spolkové a jiné.

A. Přednášky.

Přednášek bylo pořádáno v různých obcích okresu hrotovického a moravsko-krumlovského:

	1923	24	25	26	27	28	29	30	31	Celkem
Prof. O. Chloupek, řed.	9	15	14	10	10	—	—	—	—	58
Ing. Fr. Zámorský, prof.	—	1	2	—	—	—	—	—	—	3
Ing. Gabriel Vrbka, řed.	—	—	—	8	12	11	10	16	13	70
Ing. Mir. Vašek, profesor	—	—	—	—	—	5	8	10	12	35
K. Škarabela, zahradník	3	4	4	4	6	4	7	11	9	52
	12	20	20	22	28	20	25	37	34	218

Mimo členy profesorského sboru hospodářské školy v Rouchovanech vykonali na Hrotovicku hospodářsky významné přednášky následující pozvaní řečníci:

Dr. Fr. Staněk, ministr m. s., řečnil několikrát, zvláště při různých slavnostech.

I. Horák, vrch. zem. rada, Brno — přednášel v r. 1924, 1927, 1928, 1929.

Ing. A. Sladký, vrch. zem. rada, Brno — 1924.
Fr. Suchý, zem. rada, Brno — 1924.
J. Valníček, přednosta rol. vz. pojišťovny, Brno — 1926.
Jos. Sevelda, inspektor, Brno — 1924.
Fr. Molík, poslanec, při různých příležitostech.
JUC. L. Marek, poslanec, při různých příležitostech.
MVDr. Jan Haša, úřed. zvěrolékař, Mor. Krumlov — 1927.
Hrbáček-Vrla, vrch. zem. rada — 1927, 1929.
MVGr. Alois Fišer, okr. zvěrolékař, Hrotovice — 1927, 1929.
Ing. Fr. Ondráček, zem. rada, Brno — 1927, 1931.
MVDr. Václav Jaroš, vrch. inspektor, Brno — 1927, 1931.
Dr. Ing. Jan Fulík, říš. náč. Selských jízd — 1927, 1931.
Ing. Vlad. Rosenkranz, komisař agr. úřadu, Brno — 1927.
Ing. Bedřich Sedlář, tajemník — 1927.
Ing. Karel Hloušek, ředitel, Třebíč — 1927.
Ing. Jos. Zlámal, inspektor z. výzk. úst. zoot., Brno — 1928.
Ing. Zd. Munk, inspektor z. výzk. úst. zoot., Brno — 1928.
Dr. M. Pařízek, inspektor z. výzk. úst. zoot., Brno — 1928,
Fr. Žváček, zem. rada, Brno — 1929.
Ing. Jan Zahálka, vrch. inspektor, Brno — 1929.
Senátor F. Foit, komer. rada, Doupí — 1930.
Dr. Ing. Fr. Staněk, Brno — 1930.
Ing. Jul. Bezděk, tajemník Zemědělské jednoty, Brno — 1930.
Ing. Mil. Kráčmar, vrch. inspektor, Brno — 1930, 1931.
Prof. L. Fiala, Jihlava — 1930.
Alois Kvapilík, tajemník, Brno (Vyškov) — 1930.
Jar. Krček, tajemník, Brno — 1930.
V. Zelenka, tajemník, Jihlava, při různých příležitostech.
Fr. Teplý, tajemník, Vel. Meziříčí — 1930.
Boh. Nechvátal, tajemník, Znojmo — při různých příležitostech.
Jindřich Němec, nadlesní, Hrotovice — 1930.
Alois Trpák, agronom, Brandýs n. L. — 1930.
R. Chalupa, vicepres., Smrk u Třebíče — 1931.
Ing. Fr. Klimeš, Kali A. S. — 1930, 1931.
MVDr. Josef Verner, inspektor, Brno — 1931.
Doc. Dr. Ing. E. Baudyš, vrch. rada, Brno — 1931.
Ing. Miroslav Nepevný, Brno — 1931.

B. Kursy.

Dvoudenních speciálně hospodářských kursů pořádáno 7. Na každém kursu předneseno průměrně 8 přednášek všemi členy sboru profesorského. Tyto kursy byly: v r. 1924 v Běhařovicích, 1925 v Myslibořicích, 1926 ve Vémyslicích, 1927

v Hor. Kounicích, 1928 v Biskupicích, 1929 ve Valči a 1930 v Dol. Dubňanech. K těmto se řadí dobytkářsko-pícninářský kurs v Rouchovanech, na kterém zčásti přednášeli řed. Chloupek a Ing. Vrbka, 2 zahradnické kursy pro cestáře v Rouchovanech a v Mor. Krumlově, 1 dvoudenní a 1 jednodenní kurs účetnický v Rouchovanech a konečně zavařovací kurs dvoudenní, pořádaný v r. 1924 v Rouchovanech.

C. Poradnictví.

Nelze číselně vyjádřiti, kolik informací a rad ústních i písemných za dobu trvání hospodářské školy bylo uděleno a kde všude se škola uplatnila. Vždyť život členů sboru profesorského v naprosto selském prostředí a neustálý styk se zemědělci na tolik sbližuje, že každý zemědělský učitel prostě cítí povinnost spolupracovati k prospěchu a organisaci zemědělství.

Tato iniciativní drobná práce, upřímná a nezištná a povětšině též uznávaná, má býti vyvážena oblibou, vážností a důležitostí hospodářských škol v kruzích rolnictva. A najde-li se dosud někdo, kdo práci těchto hospodářských pracovníků a průkopníků, konanou a vykonanou, upírá, je to buď člověk nevědomý anebo zlý. Co prvého omlouvá, druhého charakterisuje.

Pro nás platí: »Kdo chceš vlasti vděk si získat, přízeň doby nehledej«.

Pro plánovité organisování zemědělského poradnictví a šíření zemědělského pokroku na Hrotovicku s přilehlou částí Mor. Krumlovska byla zřízena při hospodářské škole zemědělská poradna s poradním sborem, složeným z řádného učitelstva hospodářské školy a zemědělských intelektuálů, kteří svým postavením, vzděláním a praktickými zkušenostmi mohou přispěti k provádění poradnictví v našem kraji.

Abecední seznam poradního sboru a sboru poradců:

Abrahám Leopold, člen výboru hospod. spolku. rolník, Hrotovice.

Čapoun Josef, člen výb. hosp. družstva, rolník, Slavětice.

Černý Ludvík, lesní rada, Znojmo.

Dvořák Jan, předseda Spolku absolventů, rolník, Rouchovany.

Eliáš Karel, předseda družst. lihovaru, rolník, Hrotovice.

Fischer Vladimír, JUDr., advokát v Hrotovicích.

Fišer Alois, MVGr., zvěrolékař v Hrotovicích.

Hammerschmied Fr., předseda Spolku pro chov vepřového dobytka, statkář v Řešicích.

Hromádka Jindřich, MUDr., obvodní lékař v Rouchovanech.

Husička Bohumil, berní tajemník-kontrolor, starosta v Hrotovicích.

Koch Jan, říd. učitel v. v., správce záložny v Rouchovanech.

Kuchařík Josef, vicepresident čes. odb. zem. rady mor. m. s., předseda okres. hospodářského spolku, statkář v Odunci.

Mácha Vojtěch, řídící učitel v Krhově.

Nečas Václav, rolník ve Slavěticích.

Nechvátal Ant., správce hosp. družstva v Rouchovanech.

Němec Jindřich, lesmistr státních lesů v Hrotovicích.

Odehnal Gustav, starosta Selské jízdy, statkář v Krhově.

Papula Augustin, rolník a starosta v Myslibořicích.

Perna Václav, kontrolní asistent v Rouchovanech.

Pruška Josef, člen okres. výboru, rolník v Šemíkovicích.

Rosenbaum Boh., člen výboru Svazu chovatelů vepř. dobytka v Brně, statkář v Biskupicích.

Rybák Karel, řídící učitel, člen okres. zastupitelstva, rolník v Hor. Kounicích.

Růžička František, předseda družstevního lihovaru s čisticí stanicí, rolník a starosta v Rouchovanech.

Staněk Rudolf, správce filiálky Občanské záložny, rolník a starosta v Biskupicích.

Šabata František, předseda Kontrolního spolku s plemennou knihou, rolník v Rouchovanech.

Škarabela Karel, zahradník hospodářské školy.

Urbánek Jan, předseda starost. sboru, člen okres. výboru a předseda licenční komise, rolník v Račicích.

Vašek Miroslav, Ing., profesor hospodářské školy.

Vondráček Čeněk, Ing., správce velkostatku ve Slatině.

Vrbka Gabriel, Ing., ředitel hospodářské školy.

D. Výstavnictví.

Výstavnictví je oborem, kterému celý sbor profesorský věnuje zvláště velkou pozornost tím, že pracuje na pořádání vlastních výstav a exposic, dále na organisaci pravidelných hospodářských výstav a konečně ve funkcích členů soudcovských sborů.

Tak v r. 1924 uspořádána velmi zdařilá výstava ovoce, zeleniny a ovocných výrobků a v r. 1927 v rámci Krajinské

výstavy v Rouchovanech výstava polních plodin a učebných pomůcek. Vlastními exposicemi obeslány výstavy: Jubilejní v r. 1927 ve Znojmě, a to: 1. oddělení školské, 2. přehlídka z oboru výroby rostlinné a 3. výstava zeleniny a ovoce, Krajinská v Mor. Krumlově v r. 1928 a Výstava ovoce, zeleniny a květin ve Znojmě v r. 1930.

Hlavní záslohou sboru jsou po stránce organisační pravidelné hospodářské výstavy v Rouchovanech, které se za poměrně krátkou dobu od r. 1927 dobře vžily a plní své poslání. V kraji, kde se věnuje velká pozornost chovu dobytka — jediný na západní Moravě a dobře fungující Kontrolní spolek s plemennou knihou v Rouchovanech, prosperující spolky pro chov vepřového dobytka s úředně uznaným plemenným stádem prasat, proslulá Selská jízda hrotovická s putovní vlajkou a palcátem — bylo potřebí přehlídek, na nichž by bylo možno chovný materiál porovnat a posoudit, o ušlechtilý chov zájem vzbuzovat a další cesty a směrnice za chovným cílem si stanovit. Vedle toho bylo potřebí trhu či bursy chovného dobytka, která umožňuje jak výhodný prodej, tak ještě výhodnější nákup plemenného materiálu. Na výstavě se naskýtá nejen možnost lepšího výběru, nýbrž i pravděpodobnost spravedlivějšího tvoření cen za chovný dobytek.

Chovatelům na odměnách bylo vyplaceno:

Výstava	na koně	ostatní zvířectvo	celkem
Krajinská 1927 . . .	3.604·—	3.245·—	6.849·—
Výstavní trh 1928	—	1.705·—	1.705·—
Výstavní trh 1929	—	1.685· -	1.685·—
Výstavní trh 1930	—	2 245·—	2.245·—
Krajinská 1931	3:031·—	2.980·—	6 011·—
	6.635·—	11.860·—	18.495·—

Řed. O. Chloupek působil jako člen soudcovského sboru pro hovězí dobytek o Krajinské výstavě v r. 1924 a 1927.

Ing. G. Vrbka působil jako člen soudcovského sboru pro drobné hospodářské zvířectvo o výstavě v Jaroměřicích nad Rok. v r. 1926, na všech 5 výstavách v Rouchovanech, v roce 1927 ve Znojmě 1. pro drůbež a drobné zvířectvo, 2. pro vepřový dobytek, 3. pro exposice zemědělské a školské, v Mor. Budějovicích v r. 1929 pro drobné zvířectvo, a při zkouškách

výkonnosti na sborových závodech Selských jízd, v Trstěnicích v r. 1930 pro vepřový dobytek.

Karel Škarabela působil jako člen soudcovského sboru o výstavě ovoce, zeleniny a ovocných výrobků v Rouchovanech v r. 1924.

E. Pokusnictví.

Každoročně bývá založeno asi 25 různých pokusů, a to srovnávacích odrůdových, tříletých i jednoletých, hnojařských názorných i rentabilních, s mořením osiva proti snětivosti a jiným nemocem, s vylepšováním ozimin, zakládáním luk trvalých i dočasných, s vylepšováním luk a jetelů, s očkováním osiva, pěstováním soje, s ničením ohnice a postřikováním ovocných stromů.

Pokusy jsou prováděny jednak při škole a jednak v hospodářství žáků a absolventů školy, u kterých předpoklady správného provedení bývají nejsnáze splněny.

Tříleté srovnávací pokusy byly provedeny: s průmyslovými brambory u p. Jos. Čapouna ve Slavěticích, p. Frant. Konvaliny v Rouchovanech č. 5, u p. Cyrila Saláka v Bačicích, se stolními brambory v hospodářské škole, s krmnou řepou u p. Jaroslava Texla v Rouchovanech, s jarním ječmenem u p. Frant. Šabaty ve Slavěticích, s jarní pšenicí u p. Fr. Rotha ve Slavěticích po 2 léta a dokončení u p. J. Kryse v Rouchovanech, s ovsem u p. J. Čapouna ve Slavěticích, s ozimou pšenicí u p. J. Maštalíře v Hor. Dubňanech 1 rok a po 2 léta u p. Fr. Hammerschmieda v Rešicích. V r. 1932 bude dokončen pokus s ozimou pšenicí u p. Ant. Severina v Rouchovanech.

Za účelem šíření pro náš kraj vhodného a osvědčeného, při tom dobře prodejného ječmene byla zřízena v Rouchovanech u p. Frant. Růžičky, Jaroslava Texla a Vlad. Šabaty množitelská stanice ječmene H IX. Uvedení pěstitelé dostávají každým druhým rokem originální osivo, jehož přesev na čisticí stanici přečištěný pak rozprodávají.

F. Činnost literární.

Praktické poznatky a zkušenosti, vzpomínky z cest, překlady a různé běžné zprávy a referáty byly uveřejňovány.

Ing. G. Vrbka uveřejnil řadu odborných článků v Praktickém chovateli, Milotickém hospodáři, Chovateli koně, Čsl. farmáři, Praktickém hospodáři, Hospodářské praksi, Zájmech venkova, Znojemském venkově, Svobodě a Hospodářském obzoru na téma: Dnešní poměry v chovu koní na Moravě,

O významu arsenu při výkrmu dobytka, O zaučování koní v tahu, Praktické poznatky v krmení dojnic, Jakých chyb se dopouštějí chovatelé vepřového dobytka, Samočinná napajedla, Význam kompostu, Význam kontroly nosnosti drůbeže, Který druh slepic chovati?, Vejce k násadě, Kdy nasazovati?, Boj proti hrabošům, Vysazujte ovocné stromy, O hospodářském vzdělání, Absolventi hospodářských škol, Dějiny hospodářské školy v Rouchovanech a j. kratší.

Ing. Miroslav Vašek uveřejňoval své články v Ovocnických rozhledech, Moravskoslezském deníku, Zahradnické Burse, Zájmech venkova, Znojemském venkově, Svobodě a Hospodářském obzoru. Z význačných jeho článků: Výkvětlice u cukrovky a krmné řepy, jejich povaha a příčiny, O podzimním hnojení luk, Lancut a Przeworsk v Polsku, Vzpomínky z cesty na Adrii, Největší meruňková plantáž v Polsku, 3 překlady polských článků a j.

G. Činnost znalecká.

Dřívější ředitel O. Chloupek fungoval jako odhadce zemědělských pozemků při úřadech pro agrární operace.

Karel Škarabela, zahradník, pověřen okresním úřadem stálým dozorem nad silničním stromořadím v pol. okrese moravskokrumlovském.

O funkcích v soudcovských sborech při výstavách bylo pojednáno v kapitole D. Výstavnictví.

H. Činnost pozorovatelská a zpravodajská.

Ing. G. Vrbka zastává funkci stálého zpravodaje Státního úřadu statistického v Praze, kterému podává pravidelné zprávy o osevu, o stavu osení, o sklizni obilí, jetelového semínka, ovoce, o cenách zemědělských plodin a j.

Karel Škarabela je správcem meteorologické a fenologické stanice a zpravodajem ústavu pro meteorologii a klimatologii při zemském výzkumném ústavě zemědělském v Brně.

Ch. Činnost spolková.

Ing. G. Vrbka jest jednatelem okresního hospodářského spolku, jednatelem Kontrolního spolku s plemennou knihou v Rouchovanech, jednatelem a pokladníkem Spolku pro chov vepřového dobytka s úředně uznaným plemenným stádem prasat v Rouchovanech, jednatelem Kuratoria pro stavbu nové

budovy hospodářské školy, jednatelem výstavního výboru, delegátem Svazu kontrol. spolků na Moravě, členem výboru Zemědělského svazu pro jihozápadní Moravu ve Znojmě, členem výboru hospodářského družstva, fil. skladiště v Rouchovanech, členem výboru Selské jízdy okresu hrotovického, předsedou hospodářského sboru při republ. straně, předsedou zemědělské komise O. J. R. D. v Hrotovicích, zem., kult. a soc. pol. referentem M. J. R. D. v Rouchovanech, členem výboru, vzděl. odboru a kinoodboru těl. jednoty Sokol v Rouchovanech, revisorem Obč. záložny v Rouchovanech, revisorem místní organisace republ. strany a Domoviny v Rouchovanech.

Ing. Miroslav Vašek je pokladníkem Okres. hosp. spolku, pokladníkem Kuratoria pro stavbu nové budovy hospodářské školy, jednatelem a pokladníkem Spolku absolventů, členem hosp. sboru při rep. straně, členem výboru Spolku pro chov koně teplokrevného v Hor. Dubňanech, členem výboru Selské jízdy okresu hrotovického, členem výboru Klubu zemědělských inženýrů v Brně.

Karel Škarabela je důvěrníkem místní organisace republ. strany v Rouchovanech, předsedou okresní Domoviny, pokladníkem okresní organisace republ. strany, členem žup. výk. výboru Domoviny, jednatelem okres. ovoc. spolku, pokladníkem výstavního výboru v Rouchovanech, členem výboru a hospodářem Těl. jednoty Sokol v Rouchovanech, revisorem Občanské záložny v Rouchovanech.

I. Různé.

Členové profesorského sboru při obsáhlé jejich práci však nikterak neopomíjeli svého dalšího vzdělání a neustálým studiem, sledováním všech nově ventilovaných otázek, cestováním atd. se starali o obohacení a doplnění svých fondů vědomostí, aby tím štědřeji jak ve škole, tak i mimo školu mohli rozdávati.

Ing. G. Vrbka konal tříměsíční praksi ve státním hřebčíně v Topolčiankách, složil zkoušky učitelské způsobilosti pro vyšší školy hospodářské z oboru zootechniky, absolvoval čtyřdenní pedagogický kurs v Praze, dvoudenní hedvábnický kurs v Podivíně a vedle několika cest po všech zemích R. Č. S. vykonal šestitýdenní cestu do Jugoslavie (Bosny, Hercegoviny, Dalmácie, Černé Hory).

Ing. Miroslav Vašek absolvoval čtyřdenní pedagogický kurs v Praze, dvoudenní daňový kurs v Jihlavě, čtyřtýdenní traktorový a automobilový kurs v Brně, složil zkoušky učitelské způsobilosti pro vyšší školy hospodářské z oboru produkce

rostlinné, po 4 neděle pracoval ve výzkumné stanici v Opavě a 3 měsíce vyučoval na vyšší hospodářské škole v Přerově. Vedle cest po Č. S. R. vykonal čtyřtýdenní cestu do Jugoslavie, Bulharska a Rumunska, 14denní cestu do Německa, dvouměsíční cestu a pobyt v Polsku a 14denní cestu do Švýcarska.

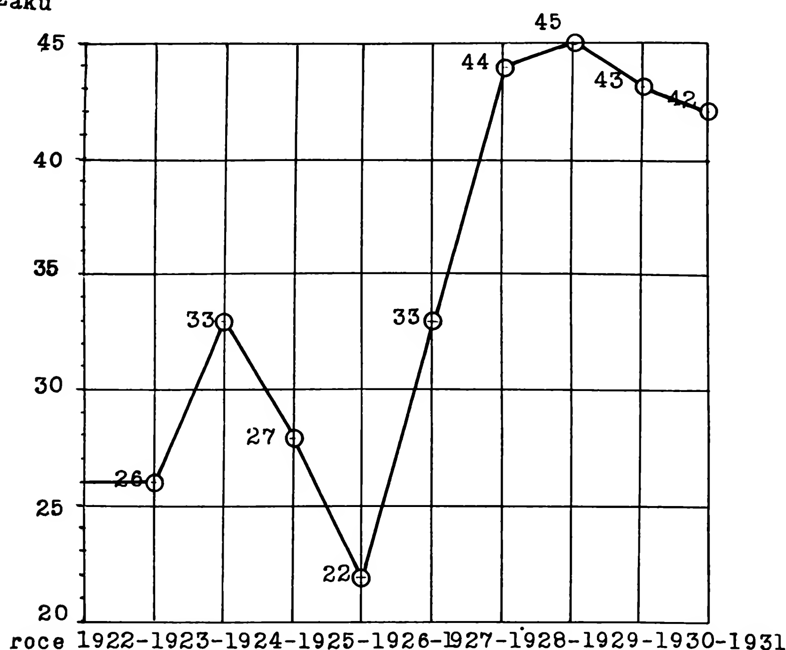
V. Žákovská statistika.

Zemskou odbornou hospodářskou školu v Rouchovanech od jejího založení v r. 1922 do r. 1931 navštěvoval celkem 201 žák. Oba ročníky absolvovalo 118 žáků v následujícím pořadí dle obcí:

	žáků	absolventů
1. Rouchovany	25	15
2. Slavětice	20	11
3. Horní Dubňany	13	10
4. Valeč	11	8
5. Hrotovice	10	8
6. Dalešice	11	7
7. Dukovany	11	7
8. Dolní Dubňany	6	5
9. Heřmanice	8	4
10. Radkovice	8	3
11. Přešovice	7	3
12. Horní Kounice	4	3
13. Stropešín	4	3
14. Šemíkovice	4	3
15. Vémyslice	3	3
16. Rešice	6	2
17. Krhov	5	2
18. Tavíkovice	4	2
19. Medlice	4	2
20. Bačice	3	2
21. Křepice	3	2
22. Čermákovice	3	2
23. Dobronice	2	2
24. Skryje	5	1
25. Litovany	3	1
26. Plešice	2	1

		žáků	absolventů
27.	Újezd	2	1
28.	Lipňany	1	1
29.	Odunec	1	1
30.	Slatina (Kratochvilka)	1	1
31.	Tulešice	1	1
32.	Rudlice	1	1
33.	Biskupice	2	—
34.	Račice	2	—
35.	Kordula	1	—
36.	Třebenice	1	—
37.	Rybníky	1	—
38.	Jamolice	1	—
39.	Trstěnice	1	—
	Celkem . . .	201	118

Grafické znázornění návštěvy žactva zemské odborné hospodářské školy v Rouchovanech od r. 1922 do r. 1931.

Předběžné vzdělání.

Školní rok	Žáků celkem	Obecná škola		Měšťanka neb střední škola	
		počet	%	počet	%
1922 23	26	15	57	11	43
1923/24	33	13	40	20	60
1924/25	27	7	26	20	74
1925/26	22	2	9	20	91
1926/27	33	15	45	18	55
1927/28	44	23	57	21	43
1928 29	45	17	38	28	62
1929 30	43	13	30	30	70
1930/31	42	20	48	22	52
průměr	35	14	40	21	60

Výměra půdy.

Školní rok	Žáků celkem	0—5 ha		5—10 ha		10—20 ha		20—50 ha		50—100 ha	
		počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1922/23	26	1	4	8	31	14	54	3	11	—	—
1923/24	33	2	6	9	27	12	37	10	30	—	—
1924/25	27	2	7	7	26	11	41	7	26	—	—
1925/26	22	1	5	5	23	12	54	4	18	—	—
1926/27	33	4	12	8	24	17	52	4	12	—	—
1927/28	44	3	7	6	14	24	54	11	25	—	—
1928/29	45	—	—	12	27	18	40	13	29	2	4
1929/30	43	1	2	12	28	18	42	10	23	2	5
1930/31	42	3	7	10	24	20	48	9	21	—	—
průměr	35	2	6	8·5	24	16	46	8	23	0·5	1

Stáří žáků.

Školní rok	Žáků celkem	14—16 roků		17—18 roků		19—20 roků		21—22 roků		více než 22 roků	
		počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1922/23	26	4	15	6	23	2	8	6	23	8	31
1923/24	33	4	12	9	27	8	24	3	10	9	27
1924/25	27	3	11	7	26	10	37	—	—	7	26
1925/26	22	6	27	7	32	7	32	1	4	1	5
1926/27	33	7	21	7	21	6	18	6	18	7	22
1927/28	44	1	2	10	23	10	23	5	11	18	41
1928/29	45	2	5	10	22	10	22	6	13	17	38
1929/30	43	3	7	15	35	14	33	3	7	8	18
1930/31	42	—	—	15	36	15	36	7	16	5	12
průměr	35	3	10	10	27	9	26	4	12	9	25

Školní rok	Žáků celkem	Okres			Náboženství	
		Hrotovice	Mor. Krumlov	Znojmo	řím.-kat.	čsl.
1922/23	26	24	2	—	26	—
1923/24	33	29	4	—	33	—
1924/25	27	20	6	1	26	1
1925/26	22	17	4	1	20	2
1926/27	33	26	7	—	30	3
1927/28	44	33	11	—	42	2
1928/29	45	37	8	—	45	—
1929/30	43	34	9	—	41	2
1930/31	42	39	3	—	38	4
průměr	35	82%	17%	1%	95%	5%

Seznam žáků.

Žáci označení * obdrželi vysvědčení s vyznamenáním, žáci uvedení v závorce během školního roku vystoupili.

Školní rok 1922/23.

Ročník I.

1. Černý Jan, Kordula, okres Hrotovice.
2. Čurda Emil, Dukovany, okres Hrotovice.
3. Čurda František, Rešice, okres Hrotovice.
4. Dufek Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
5. *Dvořák Jan, Rouchovany, okres Hrotovice.
6. Hadraba Jan, Dukovany, okres Hrotovice.
7. *Khor Jan, Heřmanice, okres Hrotovice.
8. Khor Josef, Dukovany, okres Hrotovice.
9. Kotoul Josef, Dukovany, okres Hrotovice.
10. *Kudera Antonín, Hor. Kounice, okres Hrotovice.
11. *Ludvík Karel, Rouchovany, okres Hrotovice.
12. *Makeš Ladislav, Heřmanice, okres Hrotovice.
13. *Maštalíř František, Hor. Dubňany, okr. Mor. Krumlov.
14. Nečas Antonín, Dukovany, okres Hrotovice.
15. *Nečas Václav, Slavětice, okres Hrotovice.
16. (Otoupal Jan, Slavětice, okres Hrotovice.)
17. Podhradský Cyril, Rybníky, okres Mor. Krumlov.
18. Podhrázský Stanislav, Lipňany, okres Hrotovice.
19. Potůček Antonín, Dalešice, okres Hrotovice.
20. Potůček Karel, Dalešice, okres Hrotovice.
21. Řezanina Josef, Rešice, okres Hrotovice.
22. Saitl František, Přešovice, okres Hrotovice.
23. Tesař František, Rouchovany, okres Hrotovice.
24. Trávníček Josef, Dalešice, okres Hrotovice.
25. Veselý František, Dukovany, okres Hrotovice.
26. *Veselý Josef, Rouchovany, okres Hrotovice.

Školní rok 1923/24.

Ročník I.

1. *Černý František, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
2. Havliš Ladislav, Kratochvilka, okres Hrotovice.
3. Horák Josef, Hor. Kounice, okres Hrotovice.
4. Jelínek Bedřich, Heřmanice, okres Hrotovice.
5. (Kotoun Ladislav, Slavětice, okres Hrotovice.)
6. *Nováček Josef, Heřmanice, okres Hrotovice.
7. Novák František, Skryje, okres Hrotovice.
8. *Novák Josef, Rouchovany, okres Hrotovice.
9. Pelán Leopold, Hrotovice, okres Hrotovice.
10. *Potůček Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
11. *Pošvár Jaroslav, Újezd, okres Hrotovice.
12. (Procházka František, Litovany, okres Hrotovice.)
13. Rejthar Rudolf, Litovany, okres Hrotovice.
14. *Severin Antonín, Rouchovany, okres Hrotovice.
15. *Severin Bohumír, Šemíkovice, okres Hrotovice.
16. Šidlo František, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.

Ročník II.

17. *Dufek Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
18. *Dvořák Jan, Rouchovany, okres Hrotovice.
19. *Khor Jan, Heřmanice, okres Hrotovice.

20. Kotoul Josef, Dukovany, okres Hrotovice.
21. *Kudera Antonín, Hor. Kounice, okres Hrotovice.
22. *Ludvík Karel, Rouchovany, okres Hrotovice, † 1928.
23. *Maštalíř František, Hor. Dubňany, okr. Mor. Krumlov.
24. *Nečas Václav, Slavětice, okres Hrotovice.
25. Řezanina Josef, Rešice, okres Hrotovice.
26. Saitl František, Přešovice, okres Hrotovice.
27. Tesař František, Rouchovany, okres Hrotovice.
28. Trávníček Josef, Dalešice, okres Hrotovice.
29. Veselý František, Dukovany, okres Hrotovice.
30. *Veselý Josef, Rouchovany, okres Hrotovice.
31. Cafourek Antonín, Přešovice, okres Hrotovice.
32. Pospíšil Stanislav, Tulešice, okres Mor. Krumlov.
33. Severin František, Rouchovany, okres Hrotovice.

Školní rok 1924/25.

Ročník I.

1. *Bašta Josef, Vémyslice, okres Mor. Krumlov.
2. *Černý František, Rešice, okres Hrotovice.
3. Dobeš Josef, Šemíkovice, okres Hrotovice.
4. *Entler František, Rouchovany, okres Hrotovice.
5. *Chládek Josef, Valeč, okres Hrotovice.
6. Konvalina Josef, Rouchovany, okres Hrotovice.
7. *Krejčí Karel, Tavíkovice, okres Hrotovice.
8. Ludvík Josef, Rudlice, okres Znojmo.
9. *Maštalíř Stanislav, Skryje, okres Hrotovice.
10. *Nečas František, Slavětice, okres Hrotovice.
11. (Nováček Jan, Rouchovany, okres Hrotovice.)
12. *Papula Jan, Rouchovany, okres Hrotovice.
13. *Papula Josef, Šemíkovice, okres Hrotovice.
14. Pelaj Jindřich, Vémyslice, okres Mor. Krumlov.
15. Pelán Josef, Hrotovice, okres Hrotovice.
16. Peterka Antonín, Rouchovany, okres Hrotovice.
17. *Vorel František, Vémyslice, okres Mor. Krumlov.

Ročník II.

18. *Černý František, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
19. Havliš Ladislav, Kratochvilka, okres Hrotovice.
20. Horák Josef, Hor. Kounice, okres Hrotovice.
21. Jelínek Bedřich, Heřmanice, okres Hrotovice.
22. *Nováček Josef, Heřmanice, okres Hrotovice.
23. Novák František, Skryje, okres Hrotovice.
24. *Severin Antonín, Rouchovany, okres Hrotovice.
25. *Severin Bohumír, Šemíkovice, okres Hrotovice.
26. Šidlo František, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
27. *Maštalíř Jan, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.

Školní rok 1925/26.

Ročník I.

1. Coufal Karel, Dalešice, okres Hrotovice.
2. Čaněk Dobroslav, Dalešice, okres Hrotovice.
3. *Černý Josef, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
4. (Denemarek Bohumil, Stropešín, okres Hrotovice.)
5. *Dufek Antonín, Hrotovice, okres Hrotovice.
6. Chládek Jaroslav, Hrotovice, okres Hrotovice.

7. Novák Antonín, Skryje, okres Hrotovice.
8. Votoupal Antonín, Skryje okres Hrotovice.
9. *Potůček František, Slavětice, okres Hrotovice.
10. *Šabata František, Slavětice, okres Hrotovice.

Ročník II.

11. *Bašta Josef, Vémyslice, okres Mor. Krumlov.
12. *Černý František, Rešice, okres Hrotovice.
13. *Entler František, Rouchovany, okres Hrotovice.
14. *Chládek Josef, Valeč, okres Hrotovice.
15. Konvalina Josef, Rouchovany, okres Hrotovice.
16. *Krejčí Karel, Tavíkovice, okres Hrotovice.
17. *Ludvík Josef, Rudlice, okres Znojmo.
18. Nečas František, Slavětice, okres Hrotovice.
19. Pelaj Jindřich, Vémyslice, okres Mor. Krumlov.
20. Pelán Josef, Hrotovice, okres Hrotovice.
21. *Vorel František, Vémyslice, okres Mor. Krumlov.
22. Potůček Antonín, Dalešice, okres Hrotovice.

Školní rok 1926/27.

Ročník I.

1. *Coufal Cyril, Dalešice, okres Hrotovice.
2. Čada František, Medlice, okres Mor. Krumlov.
3. *Diviš František, Litovany, okres Hrotovice.
4. *Hanzl Antonín, Plešice, okres Hrotovice.
5. Hlouch Jan, Radkovice, okres Hrotovice.
6. (Horák Antonín, Rešice, okres Hrotovice.)
7. Knoll František, Radkovice, okres Hrotovice.
8. Kotoun Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
9. *Kovář Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
10. Maštalíř František, Čermákovice, okres Mor. Krumlov.
11. *Padělek Ferdinand, Krhov, okres Hrotovice.
12. *Paseka Cyril, Plešice, okres Hrotovice.
13. *Potůček Stanislav, Dalešice, okres Hrotovice.
14. *Salák Cyril, Bačice, okres Hrotovice.
15. Sláma Karel, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
16. Slatinský Karel, Radkovice, okres Hrotovice.
17. Smutný Josef, Radkovice, okres Hrotovice.
18. Starý František, Heřmanice, okres Hrotovice.
19. Šťastný Karel, Rouchovany, okres Hrotovice.
20. Urbánek Jan, Rouchovany, okres Hrotovice.
21. Veleba Josef, Čermákovice, okres Mor. Krumlov.
22. *Zvěřina František st., Dobronice, okres Hrotovice.
23. Zvěřina František ml., Dobronice, okres Hrotovice

Ročník II.

24. Abrahám Antonín, Hrotovice, okres Hrotovice.
25. *Abrahám Jan, Hrotovice, okres Hrotovice.
26. *Diviš František, Hrotovice, okres Hrotovice.
27. Drexler František, Slavětice, okres Hrotovice.
28. Klika Václav, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
29. *Nováček Jaroslav, Rouchovany, okres Hrotovice.
30. *Novák Julius, Rouchovany, okres Hrotovice.
31. Pelán Jakub, Krhov, okres Hrotovice.
32. *Policky Jan, Tavíkovice, okres Hrotovice.

33. *Polický Karel, Čermákovice, okres Mor. Krumlov.
34. *Sobotka František, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
35. *Sláma Jan, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
36. Šustr Gabriel, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
37. Trávníček Stanislav, Dalešice, okres Hrotovice.
38. *Vorel František, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
39. Dobeš Josef, Šemíkovice, okres Hrotovice.
40. Illek František, Medlice, okres Mor. Krumlov.
41. Khor Josef, Dukovany, okres Hrotovice.
42. Nečas Antonín, Dukovany, okres Hrotovice.
43. Pelán Leopold, Hrotovice, okres Hrotovice.
44. Podhrázský Stanislav, Lipňany, okres Hrotovice.

Školní rok 1927/28.

Ročník I.

1. Abrahám Antonín, Hrotovice, okres Hrotovice.
2. *Abrahám Jan, Hrotovice, okres Hrotovice.
3. Diviš František, Hrotovice, okres Hrotovice.
4. Drexler František, Slavětice, okres Hrotovice.
5. Eliáš František, Přešovice, okres Hrotovice.
6. *Fňukal František, Šemíkovice, okres Hrotovice.
7. (Hons Antonín, Slavětice, okres Hrotovice.)
8. Juránek Vladimír, Slavětice, okres Hrotovice.
9. Klika Václav, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
10. Kočí Jan, Dalešice, okres Hrotovice.
11. (Kořínek Richard, Krhov, okres Hrotovice.)
12. *Mityska Leopold, Slavětice, okres Hrotovice.
13. Moravec Ferdinand, Radkovice, okres Hrotovice.
14. *Nováček Jaroslav, Rouchovany, okres Hrotovice.
15. *Novák Julius, Rouchovany, okres Hrotovice.
16. Pelán Jakub, Krhov, okres Hrotovice.
17. *Polický Jan, Tavíkovice, okres Hrotovice.
18. *Polický Karel, Čermákovice, okres Mor. Krumlov.
19. Rožnovský Josef, Rouchovany, okres Hrotovice.
20. *Sobotka František, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
21. *Sláma Jan, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
22. Šoukal Bohumil, Radkovice, okres Hrotovice.
23. Šustr Gabriel, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
24. Trávníček Stanislav, Dalešice, okres Hrotovice.
25. *Vorel František, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.

Ročník II.

26. Coufal Karel, Dalešice, okres Hrotovice.
27. *Černý Josef, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
28. *Dufek Antonín, Hrotovice, okres Hrotovice.
29. Chládek Jaroslav, Hrotovice, okres Hrotovice.
30. *Potůček František, Slavětice, okres Hrotovice.
31. Šabata František, Slavětice, okres Hrotovice.
32. Pošvár František, Újezd, okres Hrotovice.
33. Papula Josef, Šemíkovice, okres Hrotovice.

Školní rok 1928/29.

Ročník I.

1. Březina Jan, Trstěnice, okres Mor. Krumlov.
2. *Fráňa Václav, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.

3. Havelka Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
4. Holý Josef, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
5. *Illek František, Křepice, okres Hrotovice.
6. *Kavalec Josef, Stropešín, okres Hrotovice.
7. Knápek Josef, Dukovany, okres Hrotovice.
8. *Kohout František, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
9. Navrátil Alois, Valeč, okres Hrotovice.
10. (Nečas Jaroslav, Skryje, okres Hrotovice.)
11. Nováček Karel, Rouchovany, okres Hrotovice.
12. Okřina Josef, Valeč, okres Hrotovice.
13. *Pelán František, Hrotovice, okres Hrotovice.
14. Pelán František, Krhov, okres Hrotovice.
15. *Pelan František, Bačice, okres Hrotovice.
16. Pelíšek Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
17. *Potůček Rudolf, Slavětice, okres Hrotovice.
18. Rosenbaum Jaromír, Dukovany, okres Hrotovice.
19. Salák Alois, Bačice, okres Hrotovice.
20. (Smejkal Oldřich, Jamolice, okres Mor. Krumlov.)
21. Smíšek Jan, Rouchovany, okres Hrotovice.
22. Štěrba Břetislav, Nové Dvory, okres Hrotovice.
23. *Veselý Karel, Dukovany, okres Hrotovice.
24. (Žák Hubert, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.)

Ročník II.

25. Coufal Cyril, Dalešice, okres Hrotovice.
26. Diviš František, Litovany, okres Hrotovice.
27. *Hanzl Antonín, Plešice, okres Hrotovice.
28. Knoll František, Radkovice, okres Hrotovice.
29. Kotoun Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
30. *Kovář Josef, Slavětice, okres Hrotovice.
31. Maštalíř František, Čermákovice, okres Mor. Krumlov.
32. *Padělek Ferdinand, Krhov, okres Hrotovice.
33. Potůček Stanislav, Dalešice, okres Hrotovice.
34. *Salák Cyril, Bačice, okres Hrotovice.
35. Smutný Josef, Radkovice, okres Hrotovice.
36. Starý František, Heřmanice, okres Hrotovice.
37. Šťastný Karel, Rouchovany, okres Hrotovice.
38. (Veleba Josef, Čermákovice, okres Mor. Krumlov.)
39. *Zvěřina František st., Dobronice, okres Hrotovice.
40. *Zvěřina František ml., Dobronice, okres Hrotovice.
41. (Čurda Emil, Dukovany, okres Hrotovice.)
42. Eliáš František, Přešovice, okres Hrotovice.
43. *Mityska Leopold, Slavětice, okres Hrotovice.
44. *Peterka Antonín, Rouchovany, okres Hrotovice.
45. *Kopečný Josef, Dalešice, okres Hrotovice.

Školní rok 1929/30.

Ročník I.

1. Blatný Jan, Valeč, okres Hrotovice.
2. Černý Josef, Rouchovany, okres Hrotovice.
3. Čurda Jaroslav, Dukovany, okres Hrotovice.
4. Diviš Jan, Rouchovany, okres Hrotovice.
5. Drexler Jan, Slavětice, okres Hrotovice.
6. Eliáš Jan, Přešovice, okres Hrotovice.
7. Juránek Josef, Stropešín, okres Hrotovice.
8. *Kalina František, Odunec, okres Hrotovice.

9. Kavalec Karel, Stropešín, okres Hrotovice.
10. Klouda Antonín, Valeč, okres Hrotovice.
11. Koudela František, Rešice, okres Hrotovice.
12. *Ludvík František, Rouchovany, okres Hrotovice.
13. Macek František, Hor. Kounice, okres Hrotovice.
14. Maštera Vladimír, Slavětice, okres Hrotovice.
15. Musil Štěpán, Valeč, okres Hrotovice.
16. Němec František, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
17. Pavlíček Stanislav, Valeč, okres Hrotovice.
18. *Pavlíček Viktor, Valeč, okres Hrotovice.
19. Polický Antonín, Přešovice, okres Hrotovice.
20. *Potůček Josef, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
21. Sedlák Rudolf, Dukovany, okres Hrotovice.
22. Šabata Ladislav, Medlice, okres Mor. Krumlov.
23. Šťastný Oldřich, Rouchovany, okres Hrotovice.
24. Tručka Jan, Rouchovany, okres Hrotovice.
25. *Vincour Stanislav, Křepice, okres Hrotovice.
26. Zahrádka Josef, Valeč, okres Hrotovice.
27. Zbírovský František, Hor. Dubňany, okr. M. Krumlov.
28. *Žák Hubert, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.

Ročník II.

29. *Fráňa Václav, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
30. Holý Josef, Dol. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
31. *Illek František, Křepice, okres Hrotovice.
32. Kavalec Josef, Stropešín, okres Hrotovice.
33. (Kohout František, Dol. Dubňany, okr. Mor. Krumlov.)
34. Navrátil Alois, Valeč, okres Hrotovice.
35. Okřina Josef, Valeč, okres Hrotovice.
36. *Pelán František, Hrotovice, okres Hrotovice.
37. *Potůček Rudolf, Slavětice, okres Hrotovice.
38. Rosenbaum Jaromír, Dukovany, okres Hrotovice.
39. Štěrba Břetislav, Nové Dvory, okres Hrotovice.
40. *Veselý Karel, Dukovany, okres Hrotovice.
41. Černý František, Medlice, okres Mor. Krumlov.
42. Karlín Josef, Křepice, okres Hrotovice.
43. *Nečas František, Slavětice, okres Hrotovice.

Školní rok 1930/31.

Ročník I.

1. Cafourek František, Přešovice, okres Hrotovice.
2. *Dobeš Antonín, Tavíkovice, okres Hrotovice.
3. Eliáš Jan, Přešovice, okres Hrotovice.
4. Hájek František st., Račice, okres Hrotovice.
5. Hájek František ml., Rešice, okres Hrotovice.
6. Holoubek František, Třebenice, okres Hrotovice.
7. Janíček Vladimír, Tavíkovice, okres Hrotovice.
8. Jelínek Josef, Hrotovice, okres Hrotovice.
9. *Kašpárek Hynek, Heřmanice, okres Hrotovice.
10. (Knoll Zdeněk, Radkovice, okres Hrotovice.)
11. *Kulhánek Jan, Račice, okres Hrotovice.
12. (Ludvík Leopold, Přešovice, okres Hrotovice.)
13. Milbach Josef, Biskupice, okres Hrotovice.
14. Navrátil František, Valeč, okres Hrotovice.
15. *Němec Josef, Hor. Kounice, okres Hrotovice.
16. Němec Stanislav, Biskupice, okres Hrotovice.

17. Ondráček Jaroslav, Heřmanice, okres Hrotovice.
18. Padělek Antonín, Krhov, okres Hrotovice.
19. Palát Alois, Valeč, okres Hrotovice.
20. *Palát Josef, Hrotovice, okres Hrotovice.
21. Starý Ladislav, Heřmanice, okres Hrotovice.
22. Šumpela Jan, Radkovice, okres Hrotovice.
23. *Tržil František, Slavětice, okres Hrotovice.
24. *Vala Josef, Dalešice, okres Hrotovice.

Ročník II.

25. Blatný Jan, Valeč, okres Hrotovice.
26. *Juránek Josef, Stropešín, okres Hrotovice.
27. *Kalina František; Odunec, okres Hrotovice.
28. *Kavalec Karel, Stropešín, okres Hrotovice.
29. Klouda Antonín, Valeč, okres Hrotovice.
30. *Ludvík František, Rouchovany, okres Hrotovice.
31. Macek František, Hor. Kounice, okres Hrotovice.
32. Musil Štěpán, Valeč, okres Hrotovice.
33. Němec František, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
34. *Pavlíček Viktor, Valeč, okres Hrotovice.
35. Šťastný Oldřich, Rouchovany, okres Hrotovice.
36. (Vincour Stanislav, Křepice, okres Hrotovice.)
37. *Zahrádka Josef, Valeč, okres Hrotovice.
38. Zbírovský František, Hor. Dubňany, okr. M. Krumlov.
39. *Žák Hubert, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
40. *Juránek Vladimír, Slavětice, okres Hrotovice.
41. Hlouch Jan, Radkovice, okres Hrotovice.
42. *Pelan František, Bačice, okres Hrotovice.

Na tomto místě vzpomínáme s pietou Karla Ludvíka z Rouchovan, jednoho z prvních a nejlepších absolventů naší školy, který jako vždy a ve všem první odešel v r. 1928 z našich řad tam, odkud není návratu. Budiž mu země lehkou!

VI. Tříměsíční kursy hospodyňské

pořádané Českým odborem zemědělské rady moravské v hospodářské škole v Rouchovanech.

Účel: Hospodyňské kursy mají poskytnouti selským dcerám, vychodivším obecnou neb měšťanskou školu, teoretické i praktické odborné vědomosti, jichž potřebují pro správné vedení venkovských domácností a selských hospodářství. Nikde se nepojí práce mužova s prací ženy tak, jako v zemědělství. Zdar hospodářství přímo závisí na této spolupráci. Proto je nutno, abychom měli nejen odborně vzdělané hospodáře, ale i odborně vzdělané ženy.

Učebná osnova: Předměty vyučovací jsou rozděleny jednak na praktická cvičení, jednak teoretické vyučování.

A. Cvičení praktická:

a) Příprava a vaření pokrmů, nákup a posuzování pokrmů a jiného zboží, úprava stolu, obsluha při stole, úklid, mytí a čištění nádobí. Chovanky se učí přípravě jednoduchých, chutných a výživných pokrmů.

b) Výroba pečiva a moučníků.

c) Konservování potravin, jako solení, nakládání a uzení masa, sušení a zavařování ovoce a hub, konservování zeleniny, výroba ovocných šťav a nápojů. Opatrování zásob, zužitkování odpadků.

d) Domácí hospodářství, spojené se všemi pracemi v domácnosti, jako úprava postelí a bytu, zařízení, vytápění a čištění kamen, čištění bytu a nábytku, větrání.

e) Ošetřování prádla a šatstva, pořádání prádelníku, praní, sušení, žehlení a ukládání prádla, cídění skvrn, ošetřování kožišin a předmětů kožených.

f) Ženské ruční práce, šiti a látání prádla, ručně i na strojích různých soustav, šití jednoduchého domácího obleku, brani míry, kreslení střihů, střih, šití a pod.

g) Práce v zahradě. Pěstování zeleniny, ošetřování květin v zahradě i za oknem.

Při všech praktických cvičeních přihlíží se k účelnému řízení, přesnému provedení, vhodnému rozdělení, jakož i k výcviku v jednotlivých pracích.

B. Vyučování teoretické.

a) Jazyk vyučovací (1 hod. týdně).

b) Počty a jednoduché účetnictví (2 hod. týdně).

c) Vychovatelství (1 hod. týdně).

d) Zdravověda (1 hod. týdně).

e) Chov domácích zvířat (3 hod. týdně).

f) Zahradnictví (1 hod. týdně).

g) Mlékařství (1 hod. týdně).

h) Domácí hospodářství (příbytek, nauka o výživě člověka, potraviny a pochutiny, látky oděvné, působení ženy jako hospodyně — 3 hod. týdně).

Stálým stykem s učitelstvem nabudou děvčata, vychovaná v hospodyňských kursech, širokého rozhledu, dobrého vystupování a chování. Dávají tudíž hospodyňské kursy všechno, co je našim hospodyňkám třeba pro celý život. Záleží jen na nich, aby učení braly vážně a aby samy se snažily získati pro sebe co nejvíce.

Podmínky přijetí do kursu: Do hospodyňského kursu mohou býti přijaty dívky, které:

1. dosáhly věku nejméně 15—16 let,

2. jsou mravně bezúhonny a tělesně i duševně zdrávy,

3. mají propouštěcí vysvědčení ze školy obecné neb měšťanské,

4. zaváží se, že bez odporu budou vykonávati veškeré práce jim přidělené, a

5. vykáží se reversem svých otců neb poručníků, že je svým nákladem na kursu vydržovati budou.

Chovanky přijímají se v době zápisu před kursem.

Chovanky z kruhů rolnických mají při návalu žactva přednost před chovankami stavů jiných, podobně i starší před mladšími. Chovanek se přijímá pouze 15—25.

Stravování a internát. Chovanky se stravují ve škole a tvoří s učitelkami, které vedou dohled, společnou domácnost. Chovanky musí bezpodmínečně bydleti v internátě a podrobiti se domácímu řádu pro hospodyňské kursy, nad jehož prováděním bdí odborné učitelky.

Platy chovanek. Zápisné, stravné a poplatek za používání inventáře stanoví Český odbor zemědělské rady moravské v Brně. Zápisné činí 100 Kč, poplatek za používání

I. hospodyňský kurs v Rouchovanech v r. 1921.

inventáře 10 Kč pro kurs, stravné chovanek činí 6 Kč denně. Každá chovanka mimo to dodá: 30 kg žitné mouky, 20 kg pšeničné mouky, 50 kg zemáků. 4½ kg másla nebo sádla, 90 vajec, 1 kg krupice, 1 kg máku, 1 kg ořechů. Naturálie, které by chovanky nemohly snad z domova opatřiti, mohou v dohodě s vedoucí učitelkou kursu nahraditi v penězích dle místních tržních cen.

Výbava chovanek. Každá chovanka přijatá do kursu potřebuje: postel, slamník, peřiny, dvoje povlaky a dvoje plachty, košile, kapesníky, ručníky, punčochy, noční kabátky, spodní sukně, šaty domácí (tak, jak se doma nosí), 6 zástěr kuchyňských, 1 černou zástěru školní, 3 utěrky do kuchyně, hřebeny, kartáček na zuby, sklenici na vodu, kartáč na šaty a potřebné kartáče k čištění botků, plátno, potřebné k šití ženského a mužského prádla, dle možnosti i šicí stroj.

Ve staré budově hospodářské školy byly pořádány již tři takové kursy s celkovým počtem 57 absolventek.

I. Na podzim v r. 1921, který vedla ředitelka Marie Celá a odborná učitelka Františka Doleželová. Kurs navštěvovalo 20 chovanek:

1. Blatná Štěpánka, Valeč, okres Hrotovice.
2. Bojanovská Hedvika, Šemíkovice, okres Hrotovice.
3. Coufalová Anežka, Dalešice, okres Hrotovice.
4. Coufalová Marie, Dalešice, okres Hrotovice.

II. hospodyňský kurs v Rouchovanech v r. 1928.

5. Čurdová Marie, Rešice, okres Hrotovice.
6. Divišová Anna, Bačice, okres Hrotovice.
7. Dobešová Karolina, Šemíkovice, okres Hrotovice.
8. Došková Božena, Dobřínsko, okres Mor. Krumlov.
9. Eliášová Antonie, Hrotovice, okres Hrotovice.
10. Jeřábková Františka, Letošov, okres Vyškov.
11. Kameníčková Marie, Křepice, okres Hrotovice.
12. Kocandová Marie, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
13. Kovářová Růžena, Dalešice, okres Hrotovice.
14. Ondráčková Blažena, Rouchovany, okres Hrotovice.
15. Protivínská Marie, Bačice, okres Hrotovice.
16. Seifertová Františka, Letošov, okres Vyškov.
17. Slámová Drahomíra, Rešice, okres Hrotovice.
18. Svobodová Augusta, Tučapy, okres Slavkov.
19. Škodová Marie, Hrotovice, okres Hrotovice.
20. Veselá Marie, Dukovany, okres Hrotovice.

V roce 1928 za vedení ředitelky Anny Zelinkové a odborných učitelek Františky Doleželové a Jožky Latinákové uspořádány dva kursy.

II. Od 15. března do 14. června:

1. Bělíková Marie, Rouchovany, okres Hrotovice.
2. Číhalová Františka, Morasice, okres Mor. Krumlov.
3. Čurdová Marie, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
4. Hlouchová Marie, Radkovice, okres Hrotovice.

III. hospodyňský kurs v Rouchovanech v r. 1928.

5. Janíčková Marie, Dobronice, okres Hrotovice.
6. Khorová Kateřina, Dukovany, okres Hrotovice.
7. Knápková Anna, Dukovany, okres Hrotovice.
8. Ludvíková Marie, Rouchovany, okres Hrotovice.
9. Maštalířová Marie, Horní Dubňany, okres Mor. Krumlov.
10. Nečasová Anastazie, Dukovany, okres Hrotovice.
11. Papulová Marie, Rouchovany, okres Hrotovice.
12. Piruchtová Marie, Šemíkovice, okres Hrotovice.
13. Sequensová Zdenka, Rouchovany, okres Hrotovice.
14. Severinová Marie, Rouchovany, okres Hrotovice.
15. Sutterová Bohumila, Dukovany, okres Hrotovice.
16. Šabatová Ludmila, Rouchovany, okres Hrotovice.
17. Šabatová Marie, Slavětice, okres Hrotovice.
18. Šimečková Marie, Ratibořice, okres Mor. Budějovice.
19. Valová Anděla, Slavětice, okres Hrotovice.
20. Veselá Antonie, Rouchovany, okres Hrotovice.
21. Votavová Blažena, Radkovice, okres Hrotovice.
22. Zvěřinová Marie, Dobronice, okres Hrotovice.

III. Od 5. července do 27. října:

1. Černá Marie, Dobronice, okres Hrotovice.
2. Černá Marie, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
3. Čurdová Františka, Horní Dubňany, okres Mor. Krumlov.
4. Horáková Emilie, Přešovice, okres Hrotovice.
5. Chládková Františka, Valeč, okres Hrotovice.

6. Jelínková Tonča, Kordula, okres Hrotovice.
7. Ludvíková Marie, Přešovice. okres Hrotovice.
8. Ludvíková Marie, Rouchovany, okres Hrotovice.
9. Lužná Anděla, Kostelec n/H., okres Prostějov.
10. Machátová Marie, Biskupice, okres Hrotovice.
11. Maštalířová Růžena, Hor. Dubňany, okres Mor. Krumlov.
12. Nováčková Marie, Heřmanice, okres Hrotovice.
13. Severinová Hedvika, Rouchovany, okres Hrotovice.
14. Votavová Ludmila, Radkovice, okres Hrotovice.
15. Zvěřinová Marie, Dobronice, okres Hrotovice.

Levá část Rouchovan (v pozadí hospodářská škola).

Ing. MIROSLAV VAŠEK:

VII. Věnujte větší pozornost odbornému vzdělání a zemědělskému pokusnictví.

Pokrok, to jest snaha po něčem lepším a dokonalejším, šíří se nezadržitelně vpřed a proniká i do nejzapadlejší vesničky. Platí to zejména o pokroku technickém a stačí jen připomenouti elektrisaci a vymoženost poslední doby — radio, kterým můžeme doma naslouchati hudbě a přednáškám všech národů.

Bohužel, co platí o pokroku v průmyslu, kde se pokrok přímo krade a musí býti hlídán a chráněn, aby výsledky veliké námahy a značných peněžních obětí nebyly někým nezaslouženě využity, to neplatí o našem zemědělství, kde se často musí nové a vyzkoušené věci přímo vnucovat.

To jsou jistě příliš nápadné rozdíly, a zjišťujeme-li příčiny, pak jsou to hlavně dvě: rozdílné výrobní podmínky v zemědělství a nedostatek vzdělání, zejména pak odborného.

Různá půda, podnební podmínky, organisace a rozsah podniku, jeho vedení a poměry hospodářovy rodiny způsobují, že nový objev, který se znamenitě uplatňuje v jedněch poměrech, nehodí se do poměrů jiných. A když nesvědomitá reklama neupozorní na tyto rozdíly a hospodář dá se přemluviti ke koupi nového stroje, hnojiva, odrůdy a pod., aniž by se byl o vhodnosti pro jeho poměry dříve přesvědčil a zjistil neúspěch, jest již i k jiným vhodným novinkám nedůvěřivý. Ovšem naprosto ztratí důvěru, koupí-li věc zfalšovanou, bez jakékoliv vnitřní hodnoty, jak se to stále ještě děje, a venkov bývá za svou krátkozrakost každoročně stíhán těžkými peněžitými ztrátami za různé krmné prášky, mořidla, přípravky atd.

Tím vzniká nezdravý konservatismus, to jest lpění na starých, kdysi osvědčených, ale dnes již překonaných věcech, způsobech a prostředcích, které musí ustoupiti novým, lepším a úspornějším, neboť ten, kdo nejde kupředu, zůstává proti ostatním zpátky. Nynější doba vyžaduje využití všech pří-

stupných moderních prostředků, abychom výrobní náklady pokud možná co nejvíce stlačili a mohli aspoň částečně konkurovati cizině.

Aby zemědělec mohl sledovati nové objevy na poli hospodářském a posouditi jich vhodnost a nevhodnost, potřebuje k tomu všeobecného, ale hlavně odborného vzdělání, které tvoří podklad k samostatnému přemýšlení.

Vzdělání lze nabýti nejen ve škole, ale i mimo školu, studiem, četbou knih, časopisů, posloucháním přednášek, kursů a pod., a také takto získané vzdělání jest i cennější, neboť je vedeno pevnou vůlí a snahou. Na venkově je však k tomuto způsobu velice málo příležitosti a hodí se spíše pro doplnění. Základy lze si nejlépe a nejpohodlněji osvojiti přece jen ve škole, kde se věnuje všem předmětům patřičná péče a žádný se neopomíjí. A bez základů nemožno nic pořádného vystavět. V časopisech nelze vždy začínat od počátku, neboť všeobecné vědomosti se vždy předpokládají, takže, kdo je nemá, nemůže příslušným článkům dobře rozuměti.

Jest proto svatou povinností rodičů posílati své děti nejen do školy měšťanské, pokud jest jim to možno, ale hlavně do odborné školy hospodářské, která jest zařízena tak, že ji může a má každý zemědělec prodělati. Náklad jest nepatrný, doba vyučování volena tak, že již lépe to ani zařízeno býti nemůže a učí se tam všemu, co zemědělec bude potřebovat, jak možno zjistiti z učebné osnovy. Vedle vědomostí lze tu i nabýti jistého samostatného a slušného vystupování, kterého jest zapotřebí každému, zejména ve styku s úřady, aby konečně náš stav získal si těch práv a úcty, které mu jako základu státu právem náleží a nebyl považován za stav, s kterým možno nakládati jakkoliv.

V městech pozorujeme hlavně letos neobyčejné návaly do všech škol, třebaže vyhlídky studia jsou nevalné a jde o studium víceleté, značně nákladné, i desítitisíců Kč dosahující. Mnozí chudí rodiče i od úst si utrhnou, jen aby svým dětem zabezpečili lepší budoucnost, zatím co na venkově mnohý zámožný rolník nepošle svého syna do školy, poněvadž by musil částečně zjednat náhradní pracovní sílu, nebo sám se práce více chopiti, a toho lituje. Výmluv je mnoho, ale žádná nestojí za nic. Často dává na rozhodnutí synovo, což je velikou chybou, neboť v tom věku často jsou myšlenky na všechno možné, jen ne na školu a knihu, a nedovede-li v takovém případě otec poručit, pak si plete bič na sebe a své stáří.

Není proto divu, že se uvažuje také o povinné, zákonem nařízené návštěvě hospodářských škol. Podobně jako každý učedník musí navštěvovati školu pokračovací, tak by tomu

bylo i u selských chlapců, kteří jsou často u špatných mistrů a od mládí zastávají čeledíny a nemají ani možnosti poohlédnouti se po lepším způsobu hospodaření. Nestačí na vše jen praxe, všemu musí předcházet dobrá teorie, to jest myšlenka, jak a co mám dělati a proč to tak dělám. Běda, pracuje-li se bez rozvahy a povrchně.

U řemesel jsou zkoušky tovaryšská, mistrovská, povinná dosti dlouhá výuční doba, povinná návštěva pokračovací školy a případné koncese atd., a přece špatný živnostník může poškoditi jen své odběratele, kteří to ovšem zkusí jen jednou a pak jdou k druhému. Špatný hospodář však poškozuje nejen sebe, své sousedy, kteří trpí jeho plevely, špatnými sortami atd., ale poškozuje stát a národ a celý stav zemědělský, na který vrhá příhanu hlupáků, kteří nedovedou nic řádného vypěstovat a vychovat, takže musíme dovážet obilí z ciziny, mouku z Ameriky, vepře z Maďarska a Polska, tuky z celého světa a máslo z Dánska, Finska, ovoce z Australie atd. Tím se stlačuje celní ochrana, bez které se, bohužel, nemůžeme obejíti.

Neuvědomělý rolník nedovede se také odborově zorganisovat, aby si získal práv, která mu náleží a která jiné stavy dovedly a dovedou tak lehce vydobýti.

Plnou měrou platí také důvody pro vzdělání děvčat. Dnes jest ve městech mnoho tak zvaných rodinných škol, které jsou pilně navštěvovány. A učí se tam jen vedení domácnosti, šití prádla a šatů, výchově atd. Venkovské hospodyni však vedle těchto úkolů připadá ještě vedení hospodářství, chov téměř všech hospodářských zvířat, starost o krmení, mlékařství, pečení chleba atd. Kde se má nastávajícím hospodyním dostati řádného poučení o nových směrech, ne-li v hospodyňských školách? Nelze-li na vzdělání selské dcery věnovati celý rok, pak jsou kratší kursy, pětiměsíční nebo tříměsíční, které budou v nové budově hospodářské školy pravidelně pořádány.

A teď několik slov o zemědělském pokusnictví. Každoročně vzniká celá řada nových odrůd téměř všech hospodářských plodin, nových ochranných prostředků proti škůdcům, nová hnojiva atd. Ještě nejsou vyzkoušeny ani odrůdy starší — pokusnictví zemědělské musí počítati s delší dobou, neboť počasí se mnohdy velmi značně, jako na př. poslední léta, mění — a již jsou tu nové a nové věci, které nutno vyzkoušet v různých krajích a poměrech. Není to tak snadné jako v průmyslu, kde se pracuje s mrtvou hmotou. Tam lze vyzkoušet nový stroj, olej a pod. v krátké době a důkladně přesně, neboť jsou na to přesné, samočinně pracující, zapisující přístroje, které lidské chyby úplně vyloučí.

Z předeslaného jest patrno, že výzkumné ústavy naprosto nestačí k řešení tak četných otázek a že tu musí spolupracovati pokročilí rolníci a svými poznatky odstraňovat všechno špatné.

Čas neb zvýšená námaha s pokusem spojená není marná, nýbrž přinese zisk celému stavu. Pokus však musí býti proveden přesně, aby se mu nedalo nic vytknouti a mohl sloužiti za skutečně přesný podklad k úvahám. To je dnes usnadněno odborným dozorem, návodem, zápisníky atd. Nikdy se nesmí u polních pokusů srovnávacích provésti zjištění sklizně jen podle oka, to jest odhadem bez přesného vážení. Takový odhad jest vždy jen přibližný a není odborníka, který by na př. poznal větší sklizeň na 1 ha o 150 kg obilí, a přece toto menší zvýšení sklizně může již zaplatiti použité hnojivo a případně zbude i čistý zisk.

Sortovní pokusy musejí se opakovati nejméně po tři roky, aby se zjistil vliv počasí.

Velice pohodlné jsou různé názorné pokusy pozorovací se zkoušením nových neznámých neb méně používaných rostlin, jako na př. kukuřice na zelené krmení, lupin, soje, slunečnice a pod., které nevyžadují téměř žádné práce a přece nás poučí o vhodnosti příslušné rostliny v našem kraji. Podobně jsou velice pohodlné pokusy na loukách, kde se dá sklizeň snadno zvážiti.

Nemělo by býti ani jednoho rolníka, který by nevykonal několik pokusů, a kdyby bylo v obci jen 5 rolníků, ochotných konati pokusy a kteří by si uvědomili jejich velký význam a každým rokem jeden pokus uspořádali, pak by přišla řada na každého z nich po pěti letech, což je přece doba dosti dlouhá, takže není rovněž žádných důvodů proti řádnému pokusnictví.

Sledujte proto vyhlášky v »Mor. hospodáři« nebo v jiných časopisech a přihlaste se zavčas u ředitelství hospodářské školy, které veškeré pokusy rádo opatří a potřebné vysvětlí.

Vděčné pole působnosti se zde naskýtá našim absolventům, jen kdyby je v tom doma podporovali a nebrzdili.

Vzdělávati a poučovati se, konati pokusy a pozorování nikdo za nás dělati nebude a nemůže, proto se tomu nevyhýbejme, ale dejme se s chutí do toho a příznivý výsledek se musí dostaviti. Vždyť i pan president řekl: »Bez odborného vzdělání není možno hospodářství pozvednouti«.

STANISLAV VINCOUR, posluchač hospodářské skoly:

VIII. Jinak otcové, jinak děti.

Náš český film tohoto jména dobře naznačuje racionelní hospodaření na velkostatku v dobrém kraji. Je zde všechno krásně vystiženo. Zvláště používání všech moderních strojů. Ten, kdo viděl tento film předvádět, jistě jej pochválí. Avšak uvažme, kolik takových statků u nás je a kolik majitelů tak hospodaří. — Dnes je zapotřebí, aby se co nejracionelněji hospodařilo na malém, ba i na tom nejmenším hospodářství.

K takovému hospodaření jest bezpodmínečně nutno, aby každý majitel měl aspoň částečné vědomosti o složení půdy a jejích vlastnostech, dále o složení, účinku a používání umělých hnojiv a mnoho jiných věcí, o kterých by se musila napsat celá kniha. Takové a jiné vědomosti může si nyní každý, i ten nejchudší, osvojiti v hospodářské škole, které jsou již snad v každém okrese. Komu poměry nedovolují dát synka do dvouleté rolnické školy, může mu dopřát vzdělání na zimní hospodářské škole, t. zv. odborné. Nebudu jako posluchač někoho nutit a zbytečně mu školu vychvalovat, neboť kdo se o tuto věc aspoň částečně zajímá, má mnoho příležitosti, aby se sám přesvědčil.

Je dosud mnoho hospodářů, kteří ještě v dnešní situaci a při zemědělské mizerii myslí, že čas a peníze věnované návštěvě takové školy jsou zahozeny. Ale věřte, že tomu tak není.

Absolventi hospodářských škol, zejména zimních, nenabudou žádných universitních vědomostí, jak se mnozí hospodáři domnívají. Různé stáří žáků, nestejný jejich zájem o vzdělání, nadání samo, píle i pokud se předběžného vzdělání týče, je zde materiál velmi různorodý. Některý posluchač má pouze jednotřídní obecnou školu, zatím co jeho soused má čtyři měšťanky. Je věru těžká práce pánů profesorů, mají-li bráti zřetel na každého jednotlivce, aby si každý ze školy odnesl co možná nejvíce. Však, kdo jen trochu dává pozor, osvojí si, i ten nejslabší, aspoň ty nejdůležitější věci, které každý

rok, ba mnohé každý den v hospodářství se opakují. Při návštěvě I. ročníku nechtěl jsem při sebe důležitější práci, ani při největší nepohodě, jaká jen v zimě může být, nikdy zůstati doma a vynechat tak školní přednášky. Stejně jako o nějaké exkursi, i když kolegové říkali, že se to bez nás taky obejde, že z toho nic nemají a že toho nepotřebují znát, ačkoliv to není pravda, i z takové přednášky při exkursi odnesl si mnohý mnoho poučení pro život.

Je-li v rodině více synků, obyčejně zůstane při hospodářství ten nejméně nadaný. Ostatní jdou na řemeslo nebo na studie. Tak odcházejí z venkova ty nejlepší síly do měst, dříve nebo později se od venkova odrodí, dělají sedlákům v politice oposici a jak bych tak řekl, pletou na své bratry na venkově karabáč, aby jím vždy v příhodném okamžiku, jichž je dosti, mohli švihnout. A pak se divíme, proč naše oposiční strany ve vládě mají takové požadavky. Ono je to asi takto: Živnostenský učeň, ať již jakýkoliv, dokud je v učení, musí chodit do pokračovací školy, úředník musí mít obchodní školu nebo obchodní akademii, ba mnozí mají celou střední školu i maturitu, a než dostane místo, musí mít praxi. A náš sedlák, ten chodil jen do obecné školy, málokterý do měšťanky, a když, tak obyčejně ji v první třídě vychodil a jsou pouze výjimky, že chodil do tří měšťanek, a pak je doma. Rodiče mu říkají: »Když se naučíš dobře hospodařit, vyroste ti všeho dost, tak co víc potřebuješ?« A tak je synek pořád doma, když není odveden, nezná ani svůj kraj. Své vzdálenější okolí zná jen potud, kudy jezdí na trh s obilím. Dříve nebo později se ožení a začne hospodařit jako jeho otec. Z nedostatku vzdělání na žádné novoty nepřistupuje, žádné stroje nepoužívá a tak rozvoj hospodářství brzdí; s duchem času jde pouze hlemýždím krokem. Jeho bratr, který žil ve světě mezi lidmi, jenž něco viděl a zkusil, docela jinak se na něho dívá a skoro právem říká, že on »vyrostl za pecí«. Je také výjimka, že některý mladý hospodář má hospodářskou školu, ale co to je mezi tolika, kteří ji nemají. »Jeden za všecky, všichni za jednoho,« praví přísloví; tak i tento se mezi nimi ztratí jako kapka v moři. Uváží-li naši hospodáři, proč je tak venkov roztříštěn, proč netáhne za jeden provaz, přijde k přesvědčení, že hlavní příčina tkví v nedostatku vzdělání. Živnostníci mají pokračovací školy plně obsazené posluchači, ačkoliv jich není tolik jako sedláků, ale hospodářské školy v poměru k oněm zejí prázdnotou. A proč? Poněvadž zde je návštěva dobrovolná a v oněch povinná. Pak se nemůžeme naprosto divit, že je všude sedlák nazýván hloupým.

A teď si všimněme, jak hospodaří, nebo aspoň jak si počíná takový absolvent hospodářské školy. Když on převezme hospodářství, nesedne si a neříká, že když chodil do školy, že už všecko umí. On si vezme tužku, počítá, kalkuluje a uvažuje: to začít, od onoho upustit a zase to tak, ono jinak, pak odebírá denní tisk i odborné časopisy, stále se učí a vzdělává ve svém oboru a pořád říká, že nic neví. Staří hospodáři říkají: »Když přijdou kroupy, nebo nenaprší, nemá nikdo nic, i kdyby měl deset škol«. To jest sice pravda, ale mnoho mladých praktiků vedle obilnaření a dobytkaření zřizuje něco výnosnějšího, co by mu v případě živelních pohrom nebo následkem sucha pomohlo a při tom to nebylo tak riskantní. Tu mnohý čtenář sezná podle novin, kterak statistický úřad udává, že zmrzlo tolik a tolik ovocných stromů, následkem čehož se musí ovoce dovážet ze zahraničí. Proto uvažuje a řekne si: Než stromy vyrostou, bude trvat trochu dlouho, a tak zatím budeme pěstovat ovoce jinak, a založí si plantáž jahodovou, která aspoň částečně bude ovoce nahrazovat. V případě nadbytku mohou se zpracovávat na marmeládu. Jiný si založí plantáž lískových ořechů. Opět jiný pěstuje na stráních, kde za jeho předchůdce rostly akáty, moruše a zařídí si chov bource morušového či hedvábníka. Takovéto vedlejší zaměstnání dá sice práci, ale tato je dokud nejsou žně, respektive po žních, a co hlavního, vysoce se rentuje.

Ještě stojí za zmínku, jak mnozí naši otcové-hospodáři používají koncentrovaných či umělých hnojiv. Všichni téměř »práškují«, každý jinak, a přece málokterý řekne, že je to výborné. To asi jen jediný ze sta. Všiml jsem si toho blíže a tu jsem přišel na jádro toho, proč po tom jejich práškování jest velmi malý účinek, v mnohém případě žádný. Tedy jeden z nich hnojil k ječmeni takto: na podzim síran amonný, z jara před setím dusíkaté vápno a na list ledek chilský nebo vápenatý. Z případu je vidět, že oni hnojí jednostranně, což jim nemůže přinést velký zisk. Kdyby mu to někdo řekl, tak se bude bránit, že to není pravda a že on tomu přece rozumí. Ale když v místě nebo v okolí pořádá někdo přednášku, ať již takovou nebo onakou, je obyčejně slabě navštívena, a to pořád stejnými posluchači.

Proto nemohu, jako posluchač zemské odborné hospodářské školy, než doporučit našim hospodářům toto: Když jest někde pořádán nějaký kurs či přednáška, aby si zařídili práci tak, aby se mohli zúčastniti. Synky dát do hospodářských škol, když ne do víceleté, tedy aspoň zimní, která je více jak zadarmo, a nezapomínat ani na naše venkovské dcerky, neboť v dnešní době se kladou na ně stále větší požadavky. Každá

příští selka má míti když ne hospodyňskou školu, tak aspoň hospodyňský kurs. Pak nebude náš venkov tak rozházen ani na poli politickém, a každý uvědomělý občan bude se držet přísloví: Venkov jedna rodina.

VÁCLAV FRÁŇA, absolvent hospodářské školy, Dol. Dubňany:

IX. Rolnickému dorostu.

Dnešní hospodářské poměry nutí všechna odvětví našeho hospodářského života, aby co nejusilovněji pracovala na zdokonalení a tím i zvýšení a zlevnění nákladů své produkce.

Jsme svědky velkých změn ve výrobě tovární, kde ve všech oborech se uplatňují nové výrobní a pracovní metody, zatím co zemědělství, jako konservativní živel, těžko přijímá »novoty«, zvláště takové, o nichž není na sto procent prokázáno, že se osvědčily.

Tak, jako existují ještě dnes kraje s poměrně malým používáním i těch nejrentabilnějších strojů, tak zase naproti tomu jsou kraje, kde rolníci pracují podle nejnovějších metod s použitím všech vymožeností z poslední doby. Zvláště je to patrné tam, kde hospodáři měli možnost si osvojiti potřebné teoretické vědomosti, jak tomu jest pověšině na Hané.

K úspěšnému a intensivnímu hospodaření nestačí pouhá teorie, jako nestačí jen praxe. Obé nutno účelně spojovati. Teorii na podkladě praxe nalézáme v naší hospodářské škole.

Vzpomínám na dobu studia. Po ukončení polních prací odcházíme do školy. Srovnáváme teorii s praxí, přejímáme různé náměty z různých oborů a snažíme se je uplatniti doma ve svém hospodářství. Hospodářská škola jest instruktorem, který nám mnoho nového a osvědčeného teoreticky vysvětlí, v mezích možnosti prakticky provede a praxí podepře. Jest nesporno, že každý a zvláště snaživý a po celou školní dobu pilný žák odnesl si mnoho poznatků, jež může ve svém hospodářství uplatniti.

Tím, že jsme hospodářskou školu absolvovali, není tato pro celý náš život ještě odbyta. Nepřerušujte kontaktu se školou-nositelkou nejnovějších směrů v zemědělství a zůstaňte vždy ve spojení s ústavem, majícím možnost za odborného vedení sledovati a studovati časové zemědělské problémy a udržovati zemědělství na výši doby.

Zvláště v dnešní době, kdy zemědělství prožívá těžkou krisi, jest nutno, aby každý jednotlivec byl dobře vyzbrojen, jak teoreticky, tak prakticky. Nepodceňujte proto žádný z našich řad důležitost odborného vzdělání hospodářského a pilnou návštěvou hospodářské školy osvojte si vědomosti, v kritické současné době zvláště potřebné.

VAŠEK NEČAS, absolvent hospodářské školy:

X. Vzpomínky a dojmy z exkurse Slovenskem.

Jako každého roku, tak i letos uspořádala hospodářská škola rouchovanská za vedení řed. Ing. Vrbky týdenní exkursi na jižní Moravu a západní Slovensko. Zúčastnilo se jí 16 žáků a absolventů rouchovanské školy, z nichž jistě každý byl s programem, p. ředitelem předem pečlivě sestaveným, plně spokojen.

Popisovati vše, co jsme viděli, znamenalo by popsati mnoho papíru, proto chci zde zachytiti pouze to, co mně nejvíce v paměti utkvělo.

Nádherné počasí koncem května, kdy exkurse byla konána, působilo velmi dobře na náladu účastníků, takže to bylo nejen poučné, ale i veselé cestování. Krásné pohody využívali hlavně dva kolegové — zuřiví fotoamatéři —, kteří »chytali« obrázky i za jízdy vlakem.

Východištěm naší 900 km okružní cesty bylo Znojmo, nezapomenutelné krásnými partiemi malebného Podyjí, jimž jsme se obdivovali ze znojemského hradu. Odtud jsme jeli vlakem do Valtic, kde jsme si prohlédli státní rolnicko-ovocnicko-vinařskou školu se školním statkem a rozsáhlými ovocnickými školkami, vinicemi a hlavně dobrým vínem jihomoravským.

Další zastávka platila hlavnímu městu Slovenska, Bratislavě, která v nás zanechala hluboký, nezapomenutelný dojem. Přijeli jsme sem večer, kdy soumrak se snášel na širokou hladinu Dunaje, oživenou množstvím lodic a parníků a kdy krásný přístav i celé město zazářilo tisíci světel, takže jiskřilo tmou jako drahokam z pohádek »Tisíce a jedné noci«.

Ráno jsme jeli autobusem kolem Dunaje podívati se na rozsáhlé a dosud zachovalé trosky hradu Děvína s úchvatným rozhledem, pod nimiž ústí Morava do Dunaje. Po návratu do Bratislavy prohlédli jsme si nové krásné zemědělské museum s bohatými slovenskými památkami národopisnými a ukáz-

kami slovenského zemědělství. Pak navštívili jsme největší vinné sklepy ve střední Evropě firmy Bratří Palugyay, jichž zařízení a provoz jest opravdu skvělý a obezřetný. Již jen přeprava vína z dosti vzdáleného nádraží podzemním potrubím pod městem do velkých cisteren a sudů v závodě je velmi zajímavá. Samotné sklepy — hotové labyrinty —, spousta sudů, některé též historicky památné, strojní mytí lahví a nádob. výroba desertních a šampaňských vín stojí za prohlídku. Byli jsme též zde uctěni několika lahvemi dobrého vína.

Vzpomínka na Nové Zámky — s většinou obyvatelstva maďarské národnosti — spojena jest nerozlučně s nádhernou vůní kvetoucích akátových alejí. Příjemně nás též osvěžilo okoupání v řece Nitře.

Topolčianky — bývalý majetek arcivévody Josefa — nyní letní sídlo p. presidenta, s pěkným zámkem v překrásném anglickém parku a s rozsáhlou oborou byly zlatým hřebem naší exkurse. V tamějším vzorně zařízeném státním hřebčíně odchovávány jsou plánovitě teplokrevní koně plemene Nonius, Arab, Lipicán a Hucul. K hřebčínu patří objekty Hostě, Rybník, Breziny a Krásný majír. Přirozený odchov mladých krásných koní, sice bujných, ale naprosto nezkažených, kteří nepokládají člověka za nepřítele a nedovedou mu ublížiti, takže je možno bez obavy mezi nimi se pohybovati a s nimi se laskati, což budí v každém dobrém člověku jasnou představu »koně ušlechtilého« se všemi vlastnostmi s ušlechtilostí souvisícími. A bylo by snad nespravedlivo, kdyby tato inteligentní zvířata byla přes noc a v zimě ubytována jinak, než v čistých, nákladných konírnách, jako jest tomu právě v Topolčiankách.

Pak následovaly Zlaté Moravce, Kozárovce a město Zvolen se starobylým hradem s cimbuřím — dosud neuskutečněným sídlem županovým. Poté odjeli jsme do Báňské Bystrice, krásného města s bohatým museem cenných výšivek a vzdušnými lázněmi.

Dále vzpomínám na Viglaš a Pstruš, kde chovají dobytek montafonský a též ještě stáda ovcí. Je tam mlékárna, sýrárna s výbornými sýry (roquefort a trapist), lihovar a mlýn. Byli jsme zde srdečně přijati a pohoštěni.

Romantickým tichým horským krajem přijeli jsme pak do Kremnice se státní mincovnou, kde jsme shlédli zajímavý postup práce při ražbě našich kovových mincí. Odtud jeli jsme do ještě výše ležících měst Turč. Sv. Martina a Záturčí. Zde prohlédli jsme si státní rolnickou školu se školním hospodářstvím. Chová se zde dobytek pincgavský a simenský. Na hřebenech hor ležel ještě sníh, přes to, že byl konec května.

Pak následovala Žilina s náměstím vroubeným podloubím a bohatým průmyslem. Ze Žiliny do Trenč. Teplé, posledního slovenského města, a pak vlárským průsmykem do překrásných lázní moravského Slovácka — Luhačovic.

Poslední kratší zastávkou v Brně končí naše velmi pěkná exkurse, zanechavši v nás pro celý život mnohou pěknou reminiscenci....

JAN DVOŘÁK, předseda Spolku absolventů:

XI. Spolek absolventů prostředkem šíření zemědělského poradnictví.

U všech starších škol zemědělských jsou činné Spolky absolventů, jichž úkolem je sdružovati absolventy bez ohledu na jich politickou příslušnost.

Spolek má udržovati styk absolventů se školou, starati se o šíření zemědělského pokroku, nových prostředků, pořádání výstavek, zájezdů a exkursí, tak, aby členové byli stále o nových věcech včas a správně informováni. Nestačí jen školu absolvovati a pak již se o další nestarati. Zřídka kdy převezme absolvent hospodářství hned jak vyjde ze školy, pravidelně to bývá po delší době, za kterou svými názory i vědomostmi »zestárne« a k tomu, nečte-li žádný odborný časopis, stane se zaostalým a je často méně podnikavým než jiný, jevící o současné otázky zájem a tyto sledující, třebas by ani hospodářské školy neměl.

Absolvováním — to jest vychozením obou ročníků hospodářské školy — není vzdělání ukončeno, neboť v odborné škole pro krátkou dobu nelze dáti více, než základy. Mimo to věda, pokusy a výzkumy objevují stále nové a dobré věci. Připomínám jenom na příklad slunečnici, rostlinu jako pícninu do nedávna úplně neznámou, však díky objevu p. Rosama, ředitele školního závodu vysoké školy zemědělské v Uhřiněvsi, dnes již v celé střední Evropě velmi rozšířenou pro mimořádně velké výnosy dobré píce. Také ledek vápenatý byl před třemi lety u nás neznámý, podobně jako ostravský ledek, teprve od loňska používaný.

O šíření znalosti nových hnojiv stará se reklama, ale je celá řada dobrých věcí, které nutno šířiti často se značným úsilím, protože jde o věc nezvyklou, proti níž bývá obyčejně i větší zaujetí. Naše brambory, které poskytují tak všestranný užitek a bez nichž bychom si za dnešních poměrů nedovedli ani hospodářství představiti, musily býti šířeny násilím a zákony.

A kdo má býti průkopníkem a šiřitelem nových objevů, ne-li absolvent hospodářské školy? Popudu a návodu k této činnosti dostane se mu ve spolku, v němž spolupracuje též profesorský sbor školy. Tam se mu dostane vždycky a mohu tvrditi s největší ochotou, rady, poučení i návodu. Proto by nemělo býti jediného absolventa, který by nebyl členem Spolku absolventů školy příslušného okresu. Mohou a mají býti také členy ti, kteří vychodili školu jinde, ale pro velkou vzdálenost nemohou býti s ní ve styku.

Absolvent má také ke škole jisté mravní povinnosti, předně, aby jí vzorným vystupováním dělal čest, staral se o její rozkvět a dobrou pověst, pečoval o řádnou návštěvu ze své obce, neboť čím více bude v obci absolventů, tím snadnější bude práce v řešení různých hospodářských otázek.

Některé spolky vykonaly již mnoho práce. Tak na př. olomoucký spolek pořádáním sbírek a slavností získal na 60 tisíc Kč, které odevzdal na stavbu nové školní budovy. I znojemský má pěknou činnost a účast na valných hromadách.

Proto bylo také v Rouchovanech přikročeno k založení spolku, aby každý absolvent bez obavy i ostychu měl příležitost školu navštíviti. Vždyť jistě někteří od absolvování ve škole nebyli. S některými se tam zato setkávám častěji. To jsou ti, kteří se ve škole zastavují při každé příležitosti a opět mohou dosvědčiti, že jsou vždy rádi viděni a mile přijati. Říkávám, ve škole jsou naši lidé, kteří to s námi nejlépe myslí.

Bohužel ještě mnoho se jich za členy nepřihlásilo, ačkoliv členský příspěvek je nepatrný — pouhé 2 Kč a pro první rok zápisné 3 Kč k uhrazení korespondenčních výloh. Vážné omluvy proto nemá nikdo a nestal-li se členem, je to jen ledabylost.

Snad nově vybudovaná škola s vyloženými časopisy a jinými pomůckami probudí u nich vzpomínky a zájem. Přátelství uzavřené ve škole a na vojně patří k těm nejtrvalejším. Proč tedy několikráte do roka nemohl by se podívati na své známé? Pravidelné schůzky, při nichž jsou vyloženy veškeré časopisy, v nichž si každý může najíti, co ho zajímá, konají se každou první neděli v měsíci (mimo žní). Často bývají přednášky s debatami. Není zapotřebí, aby všichni absolventi se vždy bezpodmínečně zúčastnili, ačkoliv by to bylo velmi prospěšné, ale nemá býti ani jedné obce, která by nebyla vždy zastoupena.

Při hospodářské škole byla zřízena také zemědělská poradna, a tu nastává absolventům nová povinnost býti důvěrníkem své obce, sousedů a poradny zároveň. Pro špatné spojovací prostředky i nechuť našich lidí k cestování a také k do-

pisování nebylo by poradny řádně využito. Absolventi, kteří budou na pravidelné měsíční schůzky dojížděti, mohou tento styk zemědělců se školou umožniti.

Nynější těžká doba vyžaduje velikou soustředěnost a snahu po využití všech technických vymožeností, neboť nebude-li snaha pomoci si sami, pak nám také nikdo nepomůže. Proto také nemá býti ani jediného zemědělce, který by nebyl v Hospodářském spolku, jenž hájí a pečuje o jeho zájmy, a ani jediného absolventa, který by nebyl ve Spolku absolventů, jenž pečuje o jeho další vzdělání.

Obsah.

Návěští.

Nový školní rok na zemské odborné hospodářské škole v Rouchovanech započne

dne 3. listopadu 1931.

Zápis žáků koná se během října denně dopoledne v ředitelně školy.

Do I. ročníku jsou přijímáni žáci, kteří vychodili nejméně školu obecnou a předloží propouštěcí vysvědčení.

Do II. ročníku mohou býti přijati žáci, kteří se prokáží vysvědčením I. ročníku kterékoliv hospodářské školy (vyjma lidové).

Veškeré školní poplatky činí Kč 70·—. Pilní a méně majetní žáci mohou býti od placení školného osvobozeni a případně obdrží podporu.

Vzdálení žáci mohou bydleti zdarma v zařízených žákovských noclehárnách.

*

Ředitelství hospodářské školy v Rouchovanech provádí zápis do tříměsíčního kursu hospodyňského, který bude uspořádán, jakmile bude zapsáno nejméně 16 selských dcer.

Učiňte přihlášky zavčas!

*

Krajská ovocná školka a zahradnictví

zem. odborné hospodářské školy v Rouchovanech.

Osvědčené druhy ovocných stromů, vysokokmeny i zákrsky, sazenice malinové, jahodové, zeleninové, květinové, semena atd.

Ia jakost. Mírné ceny. Odborné porady zdarma.